Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет
Катедра української мови
імені проф. Івана Ковалика

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ БЛОГУ ЮЛІЇ СЛИВКИ

Магістерська робота
українського відділення
філологічного факультету
денної форми навчання
Ковальчук Тетяни Русланівни

Науковий керівник:
канд. філол. наук, доц. **Левчук О.І.**

Львів – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП ... **3**

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНОВЖИВАНА ТА ЛЕКСИКА ОБМЕЖЕНОГО ВЖИВАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ БЛОГОСФЕРІ ... **7**

1.1. Загальновживана та незагальновживана лексика української мови ... 7

1.2. Лексика обмеженого вживання української мови: різновиди ... 13

1.3. Віртуальний простір та українська блогосфера: дослідження мови блогу ... 26

Висновки до І розділу ... 33

РОЗДІЛ ІІ. ЛЕКСИКА ОБМЕЖЕНОГО ВЖИВАННЯ ТА ПРАВОПИСНА НОРМА В БЛОЗІ ЮЛІЇ СЛИВКИ ... **35**

2.1. Діалектизми в блозі Юлії Сливки ... 36

2.2. Нова запозичена лексика в мові блогу ... 43

2.3. Професійна лексика в мовленні Юлії Сливки ... 58

2.4. Використання норм «скрипниківки» у блозі Юлії Сливки ... 68

Висновки до ІІ розділу ... 74

ВИСНОВКИ ... **76**

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ... **81**

ДОДАТОК 1 ... **87**

ДОДАТКИ 2. ... **93**

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному світі ера інформаційних технологій має дуже великий вплив на людей. Тетяна Коць стверджує: «Інформаційні технології сучасного світу – це не лише визначальні чинники розвитку економіки, а й невід'ємний елемент формування масової свідомості, мовної компетенції суспільства»[1]. Будь-яка сучасна людина користується інтернетом, який дозволяє нам спілкуватися з друзями, розвиватись, задовольняти повсякденні потреби, навчатися, стежити за новинами, здійснювати онлайн-покупки. Світ не стоїть на місці, технології все більше розвиваються та пропонують нам нові сходинки у пізнанні віртуального життя. Безперечно, кожен другий з нас зареєстрований у соціальних мережах. Вони об'єднують мільйони людей, які використовують їх, як засіб спілкування та обміну будь-якою інформацією.

Сучасна людина не уявляє своє життя без інтернету. Ми щодня надсилаємо тисячі повідомлень, публікуємо десятки оголошень чи новин, а також опановуємо нові професії завдяки цій всесвітній мережі. Однією із найпопулярніших та найбільш розвинених платформ в інтернеті є «Інстаграм». Хоча інстаграм вважають візуальною соціальною мережею, оскільки вона спрямована на зорові відчуття, проте мережа має також певний інформативний характер, адже, окрім фотографій, які публікують люди, ми читаємо замітки, поради, дописи, що містять мотиваційний зміст, під світлинами. Ця мережа все більше стає джерелом корисної інформації, наприклад, колись ми могли години витрачати для того, щоб знайти якийсь рецепт пирога в журналі, але зараз це можна знайти в публікації якогось інстаблогера. Кожного дня за блогерами починають стежити тисячі людей, читати їхні пости, брати з них приклад. Зараз користувачі інстаграму потребують все більше чогось цікавого та інформативного, тому звичайне хобі

[1] Коць Т. А. Літературна норма і сучасні глобалізаційні процеси / Т. А. Коць. Серія «Філологічна». Випуск 50. Київ, 2010. С. 59

розповідати щось про своє повсякденне життя стало новою професією. Це стало настільки розповсюджено у мережі інтернет, що зараз блогерів є дуже багато. Проте не кожному вдається розвинути власний стиль, показати свою унікальність, вирізнятися для того, щоб зацікавити якомога більше людей та отримати омріяні перегляди та «вподобайки» у своєму профілі. Якісний контент, неповторність та оригінальність – це основні чинники, які приваблюють все більше людей.

Усесвітня енциклопедія «Вікіпедія» подає таке визначення терміна «блог» (англ. blog, від web log – «мережевий журнал чи щоденник подій»). Вебсайт, головний зміст якого – регулярно додавані записи, зображення чи мультимедіа. Для блогів характерні короткі записи тимчасової значущості[2]. Можна сказати, що це щоденник людини, яка розповідає про своє життя, ділиться цікавою та корисною інформацією, створює щось унікальне.

Хоч дослідження мови інтернету можна вважати новим напрямом лінгвістичних розвідок, у сучасному мовознавстві вже є наукові праці, які звертають увагу на проблеми комунікації в інтернеті. Цю тему досліджували Ф. Бацевич[3], Г. Почепцов[4]; психологічний аналіз процесу комунікацій в сучасному інтернет-просторі аналізували О. Стельмах[5], Н. Лазаренко[6], А. Коломієць, О. Паламарчук, інтернет-новини у гіпертекстовому форматі проаналізовано у працях М. Коломієць[7]. До аналізу українського інтернет-дискурсу зверталися у своїх дослідженнях Н. Гудзь[8], С. Чемеркін[9], лексико-

[2] Блог [Електронний ресус]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BB%D0%BE%D0%B3
[3] Бацевич Ф. С. «Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. Київ, 2004. С. 342 с
[4] Поцепцов Г. Від Facefook'у і гламуру до Wikileaks: медіа комунікації/ К. : Спадщина, 2012. 462 с.
[5] Стельмах О. В. Психологічний аналіз процесу комунікації в сучасному Інтернет-просторі. Львів, 2020. С. 7
[6] Лазаренко Н., Коломієць А., Паламарчук О. Комунікація в Інтернет-просторі: психологічний аспект / Інформаційні технології і засоби навчання, 2018, - Том 65, - №3. Вінниця, 2018. С. 13
[7] Коломієць Н. В. Лінгвістичні особливості організації гіпертексту Інтернет-новини (на матеріалі англійської мови) Дис... канд. філолог.наук: 10.02.04 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченко. Київ, 2004. С. 10.
[8] Гудзь Н. Інтернет-дискурс як новий тип комунікації: структура, мовне оформлення, жанрові формати / Н. Гудзь. – 2015. С. 31.
[9] Чемеркін С. Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси / Київ, 2009. С. 240.

стилістичні та словотвірні особливості українськомовного блогу дослідила С. Зайцева[10].

Блогером може стати будь-хто, але не в будь-кого це вийде, оскільки такі люди повинні бути відповідальними за те, що публікують, адже інші, читаючи їхні тексти, беруть з них приклад – і тому важливо, щоб цей вплив був позитивний. Для цього недостатньо вміти красиво розмовляти та писати довгі тексти. Важливо це робити грамотно та змістовно. Ми живемо в час, коли публікації, які створюють блогери мають нести якийсь сенс, інформувати нас про щось важливе, ознайомлювати з чимось корисним та україноцентричним. Люди, які «зібрали» біля себе тисячі чи, навіть, мільйони інших людей мають ставати для них прикладом не тільки в якихось вчинках, а й у поширенні важливої інформації, ознайомлюючи людей не тільки із буденними справами, а також розповідаючи щось суспільно необхідне, грамотно будуючи свої публікації та якісно добираючи лексику, якою вони спілкуються.

Однією з таких блогерок є Юлія Сливка – докторка філософії, філологиня, випускниця філологічного факультету ЛНУ ім. І.Франка, авторка та видавчиня. У своєму блозі вона не просто розповідає про якісь життєві речі, а знайомить людей із українськими традиціями та звичаями, які збереглись в її родині, наголошує на тому, наскільки важливо розмовляти українською мовою, уживає у своєму мовленні діалекти, пояснює, чому варто їх використовувати, розповідає про історію мови та літератури, про відомих діячів культури загалом, доступно пояснює все, що стосується правопису та правил української мови. Проте блог Сливки – це не лише мовна тематика, тут можна побачити поради щодо книг, які варто прочитати, історії про її видавничу та авторську діяльність. Саме тому мовні особливості блогу Юлії Сливки є цікавими для дослідження українського інтернет-дискурсу.

[10] Зайцева С. В. Реалізація комунікативної функції мови в інтернет-блозі / С. В. Зайцева. - Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Серия «Филология. Социальные коммуникации». - Том 25 (64) № 1. Часть 1. Сімферополь, 2012. С. 71-74.

Об’єктом дослідження є текстові публікації української блогерки Юлії Сливки в соціальній мережі інстаграм.

Предмет дослідження – використання лексики обмеженого вживання, а саме: професійної лексики, нових слів іншомовного походження, діалектизмів – та вживання правописної норми 2019 року, а також «скрипниківки» у публікаціях блогерки.

Мета роботи: проаналізувати тексти публікацій Юлії Сливки на предмет використання лексики обмеженого вживання, правописної норми 2019 року та норм Харківського правопису, які не увійшли до чинного правопису української мови. Реалізація цієї мети передбачає виконання таких **завдань**:

- опрацювати наукову літературу, пов’язану з темою дослідження;
- укласти картотеку на основі зібраного матеріалу;
- виявити нові слова іншомовного походження, діалектизми, професійну лексику та приклади вживання сучасної норми ортографії та правописних норм «скрипниківки» у публікаціях Юлії Сливки в інстаграм-блозі;
- здійснити класифікацію і систематизацію цих прикладів;
- з’ясувати причини формування індивідуального стилю мовлення Юлії Сливки в її блозі.

Основними **методами** роботи є описовий, статистичний, метод лінгвістичного спостереження для аналізу і фіксації мовного матеріалу в його функціонуванні у мовленні, які супроводжуються фіксацією досліджуваних лінгвальних явищ.

Відповідно до мети і завдань робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНОВЖИВАНА ТА ЛЕКСИКА ОБМЕЖЕНОГО ВЖИВАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ БЛОГОСФЕРІ

1.1. Загальновживана та незагальновживана лексика української мови

Добре знаємо, що словник української мови налічує близько двохсот п'ятдесяти тисяч слів. Цифри, звісно, щоразу змінюються, оскільки світ не стоїть на місці, технології розвиваються, з`являються нові поняття, для яких потрібно придумати новий термін на позначення цього поняття.

В українській мові існують слова, які люди використовують незалежно від віку, професії, соціального становища, регіону проживання чи, навіть, статі. Проте існують слова, які навпаки будуть використовувати не всі носії мови. Тому за сферами вживання лексику поділяють на загальновживану (загальнонародну) та незагальновживану, або лексику обмеженого вживання. До останньої традиційно зараховують: терміни, професійна лексика, що побутує у вузькопрофесійному середовищі; діалектизми, для яких характерним є поширеність тільки на певній території; жаргонізми, арготизми, функціювання яких обмежене.

У цьому підрозділі детальніше розберемо, що ж таке загальновживана лексика та що в неї входить.

Л. О. Кравченко зазначає, що загальновживані слова - це такі лексичні одиниці, які використовують усі носії української мови, бо вони загальновідомі. Наприклад, небо, зірка, будинок, книга.

Короткий тлумачний словник С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, О. Г. Тодор подають схоже тлумачення. Український філолог Ігор Муромцев у своїй енциклопедії «Українська мова» зазначає, що саме загальнонародної лексики в українській мові найбільше, і ці слова це «найбільший тематично-стилістичний шар лексики мови»[11].

Оскільки базою та основою складу української мови вважають лексичний фонд, то слова літературної мови утворюють тематичні групи.

[11] Українська мова. Енциклопедія / За ред. І. В. Муромцева. – К.: Видавництво «Майстер-клас», 2011. 187 с.

Українська мова містить активну і пасивну лексику. Якщо переглянути наукову працю дослідниці Т. Чорторизької «Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія», то можемо побачити, що вона подає ці групи в підрозділі «Словниковий склад мови» і зазначає: «Всі такі й аналогічні слова належать до загальновживаної лексики, бо вони означають назви відомих явищ, конкретних предметів, якими широко користуються всі, хто розмовляє українською мовою. Слова основного лексичного фонду мають загальнонародне значення, зрозумілі кожній людині незалежно від її соціального стану, професії, освіти, роду трудової діяльності. Коли б у словниковому складі мови не було такого основного лексичного фонду, що без істотних змін існує протягом віків, попередні покоління не змогли б засобами мови передавати наступним вироблені ними поняття у галузі виробництва, громадських стосунків, науки, культури, мистецтва, свого досвіду і своїх знань, набутих у процесі суспільно-трудової діяльності»[12].

Проте, якщо говорити про дослідницю Н. Грипас, то вона у своїй праці «Сучасна українська літературна мова» навіть не згадує про активну лексику. Загалом філологиня просто зазначає тематичну групу слів, які є загальновживаними. На початку розділу про лексикологію в таблиці «Групування слів української мови» Н. Грипас за віднесеністю до мовного стилю виокремлює такі групи слів: загальновживані, специфічно побутові, наукові терміни та професіоналізми, ділові штампи, образно-художні; за сферою вживання - літературні, діалектні, знижені; за активністю вживання - активного вжитку, пасивного запасу, проте навіть це не було реалізовано далі, як описано вище.

Тобто можна зробити висновок, що дехто з мовознавців відокремлює лексику на активну та пасивну, інші можуть прирівняти активну до загальновживаної і не виокремлювати її як щось окреме. І якщо активна лексика - це слова, які кожен з нас використовує в повсякденному мовленні, а

[12] Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / за заг. ред. І. К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1973. 215 с.

також вони використовуються в будь-якій сфері, то пасивна лексика більш розкрита, оскільки до її вжитку входять слова, які вже вийшли з вжитку на постійній основі, тобто це в нас можуть бути історизми та архаїзми, і до цього виду слів також відносяться неологізми, тобто слова, які з`явились у нашій мові з появою нових понять.

Крім того, слід зазначити, що в українській мові є слова, які мають емоційне забарвлення, тобто значення згрубілості, пестливості, урочистости та подібні.

Переважна більшість лексичних одиниць тематичної групи, що становить ядро лексики української мови, за наявністю / відсутністю емоційного забарвлення належить до емоційно (експресивно) нейтральних, крім тих слів, які позначають назви почуттів та психічного стану, наприклад: любов, радість, сум, гнів, щастя, біль. Світлана Ковтюх зазначає: «Такі лексичні одиниці на позначення абстрактної лексики та похідні від них деривати (прикметники, прислівники, дієслова) належать до групи внутрішньосистемних (інгерентних, фонових, словникових, парадигматичних) лексичних експресивів емоційно забарвленої лексики, у яких семантичне ядро «саме собою привносить позитивну або негативну інформацію. Експресія таким мовним знакам притаманна внутрішньо, вона є постійною і невід'ємною їхньою ознакою у будь-яких ситуативно-контекстних умовах»[13].

Також у мові є слова, які ми можемо використовувати не у всіх стилях мовлення, оскільки значення та будова якихось слів можуть не підходити для наукового чи офіційно-ділового стилю. Існують міжстильові лексичні одиниці, які не мають окремих, виразних ознак якогось конкретного стилю, тому їх можна використовувати загальновживано.

[13] Ковтюх С. Л. Різниця між поняттями «активний словник», «загальновживана», «міжстильова» та «емоційно нейтральна» лексика / Світлана Леонідівна Ковтюх // Наукові записки ЦДПУ. Серія: Філологічні науки = Research Bulletin. Series: Philological Sciences / ред. кол.: О. А. Семенюк [та ін.]. – Кропивницький: «КОД», 2018. – Вип. 165. – С. 231.

У науковій роботі Світлани Ковтюх «Різниця між поняттями «активний словник», «загальновживана», «міжстильова» та «емоційно нейтральна лексика» авторка подає типологію лексичних одиниць за функціонально-стилістичними ознаками, де виносить різні групи слів:

«1) за формою мовленнєвої діяльності: лексика усного мовлення; лексика писемного мовлення (книжні лексеми); мовленнєво необмежена лексика;

2) за умовами мовленнєвої діяльності: офіційна, урочиста, неофіційна, фамільярна, функціонально нейтральна;

3) за емоційно-оцінним спрямуванням: емоційно маркована, емоційно нейтральна;

4) за жанровими ознаками: поетична, публіцистична, наукова, канцелярська, жанрово необмежена;

5) за ступенем нормативності: літературна, просторічна, ненормативна (нецензурна, обсценна, пейоративна);

6) за ступенем соціальної, корпоративної та професійної герметизації: загальновживана, жаргонна, арготична, жаргонно-професійна;

7) за ступенем територіального поширення: загальнонародна, діалектна, локальна (локалізми, провінціалізми);

8) за ступенем архаїчності: сучасна, архаїчна (матеріальні та стилістичні архаїзми).

9) за критерієм наявності чи відсутності емоційного забарвлення виокремлюють емоційно (експресивно) нейтральну та емоційно (експресивно) забарвлену (марковану) лексику»[14].

Якщо підбити підсумки, то словниковий склад української мови є загальновживаним, або стилістично нейтральним, а також експресивно забарвленим. Проте кожен з групи має свої унікальні особливості й різниться

[14] Ковтюх С. Л. Різниця між поняттями «активний словник», «загальновживана», «міжстильова» та «емоційно нейтральна» лексика / Світлана Леонідівна Ковтюх // Наукові записки ЦДПУ. Серія: Філологічні науки = Research Bulletin. Series: Philological Sciences / ред. кол.: О. А. Семенюк [та ін.]. – Кропивницький: «КОД», 2018. – Вип. 165. – С. 231.

між собою. «Основними контрастивними ознаками є такі: лексика активного вжитку не має рис застарілості чи новизни; загальновживані слова не обмежені вузькопрофесійними, вузькотериторіальними (діалектними) або вузькосоціальними рамками; міжстильова, або стилістично нейтральна лексика, не має характерних рис певного функціонального стилю; експресивно (емоційно) нейтральна лексика - це слова, що не мають яскраво вираженої позитивної або негативної оцінки»[15].

Проте можна зазначити, що насправді спеціальної лексики значно більша, оскільки кожен регіон має свої особливості говірки; термінологія в різних сферах діяльности також займає значну частину словника української мови; а ще маємо великий пласт жаргонізмів, арготизмів та професіоналізмів.

Крім того, всі ми знаємо, що в українському словниковому складі можуть траплятись і слова запозиченого характеру, тобто іншомовні слова.

Іншомовна лексика – слова, які прийшли до нас з інших мов. «Слова іншомовного походження – невід’ємна частина української лексики, їх запозичення тісно пов'язане з історією нашого народу, що на різних етапах вступав у різногалузеві відносини формування та розвитку власної державності вступав у багатоманітні політичні, соціально-економічні та культурні відносини з іншими народами світу і, таким чином, збагачував та змінював свою мову. Лексичні запозичення з англійської мови в українську проникли пізніше, ніж з французької чи німецької, головним чином у XIX та XX ст.; засвоювалися вони в основному через російську мову»[16].

Запозичення й іншомовні слова в українській мові були та залишаються одним з джерел поповнення складу лексем. Із розвитком технологій, сучасних реалій, появою нових термінів, явищ чи подій з`являється потреба в назвах нових слів. Активне запозичення багатьох нових слів в українську мову

[15] Там само. – С. 232.
[16] Чернікова Л.Ф., Смілик Т.І. Англіцизми в українській мові / Л. Чернікова, Т. Смілик //Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. – 2009. – №152. – С. 129.

служить також для заповнення назв тих слів, які ще не мають українського відповідника.

Засвідчено, що лексичні неологізми іншомовного походження все більше стають вживаними, а тому їх стає все більше й більше, вони стають більш популярними в мовленні.

Причини запозичення:

1. позамовні (політичні, культурні, економічні зміни);

2. мовні (потреба в певний історичний період у якійсь лексемі), заміна описової назви одним словом; мода на певні слова.

«Наприкінці XX - на початку XXI ст. активізувалися також українсько-англійські мовні контакти, результатом яких стала значна кількість запозичень у різних сферах діяльності: в економіці (фандрейзинг, баєр, лот); у суспільно-політичній сфері (аплікант, омбудсмен, ньюсмейкери, спічрайтер); у засобах зв'язку, ЕОМ (роумінг, баннер, лептон, і-мейл, онлайн); в науці, культурі, освіті (едиція, перфоманс, коледж, тендер, уфологія, фентезг), зокрема у молодіжній субкультурі (ді-джей, рейв-культура, чил-аут), у масовій культурі (трилер, блокбастер, хепі-енд); у спорті (стритбол, маунтинборд, скейтинг, ферплей); у побуті (фліпси, хот-дог, сигнет, памперси, степлер}; у ЗМІ (копірайтер, програма у стилі "лайф", інтерв'юер); у рекламі (слоган, біг-борд, басорама, паблісіті, шоуїнг); у дизайні (стайлінг)»[17].

Відповідна адаптація нових слів передбачає засвоєння на таких рівнях: фонетичному, граматичному, лексико-семантичному.

Фонетична полягає у пристосуванні звукового складу запозиченого слова до фонетичної системи української мови, зокрема в заміні невластивих українській мові іншомовних звуків (переважно дифтонгів) або спрощення складних звуків для вимови.

Граматична може бути різна:

[17] Там само. – С. 129.

а) позбуття артикля, також слово може набувати іншого роду (вуаль - ж.р, у франц - ч.р);

б) зміна числа: (нім. клапан - множина, в укр. - однина);

в) у системі відмінювання, тобто переважна більшість запозичених слів відмінюється за формою українських слів;

г) перехід з однієї частини мови в іншу.

Лексико-семантичне освоєння полягає в тому, що запозичене слово адаптується в українській мові з певними значеннями: або зберігає значення, або звужує його на українському мовному ґрунті, або навпаки розширює значення чи повністю змінює його.

Зараз великий внесок іншомовних слів ми беремо саме з англійської мови, а саме: у нас з`являються сленгові або жаргонні слова. «Виникнення жаргону з використанням англомовних запозичень є результатом не стільки експансії самої англійської мови (покращення і збільшення вивчення іноземної мови в школі, поширення літератури англійською мовою, інтенсифікація міжнародних зв'язків), скільки популяризацію західного способу життя, бажання молодих людей бути схожими на героїв популярних кінофільмів, телепередач, а звідси - часто спостерігається механічне перенесення англійських лексем на український грунт»[18].

1.2. Лексика обмеженого вживання української мови: різновиди

Як ми вже з`ясували в попередньому підрозділі, лексика української мови за сферою вживання поділяється на загальновживану та лексику обмеженого вживання.

Незагальновживана лексика, або лексика обмеженого вживання - це слова, які використовують не всі групи людей. Функціонування такої лексики обмежується:

1) насамперед територією, окремими діалектними сферами;

---

[18] Чернікова Л.Ф., Смілик Т.І. Англіцизми в українській мові / Л. Чернікова, Т. Смілик //Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. – 2009. – №152. – С. 132.

2) поширеністю серед певних груп людей, об`єднаних за різними соціальними ознаками;

3) професійною діяльністю;

4) актуальністю вживання.

До складу спеціальної лексики належать: діалектизми, койне, професійні слова, терміни, жаргонізми та арготизми, сленг, застарілі слова та неологізми, а також просторічні слова.

Територіально обмежена лексика. Серед підсистеми національної мови яскраво виділяються територіальні діалекти та койне.

В українській мові сфера вживання слів дуже широка та різнопланова. Існує таке поняття як просторічна лексика, тобто це слова, які використовують всі носії мови, це більш народні слова, які належать до розмовного стилю. Просторіччя з'явилось, замінюючи діалектне, жаргонне мовлення. Просторічна лексика бере свій початок і формується зі слів, які або не увійшли до складу літературної норми, або навпаки вийшли з її складу через розвиток мови. «Вихідною базою просторіччя були, з одного боку, територіальні діалекти, а з іншого, – міські койне, які виникали ще в донаціональний період. Саме територіальні діалекти були головним засобом повсякденно-побутового спілкування, який у межах певної території використовувався всіма соціальними групами».[19] Лише в містах поряд з використанням територіального діалекту було можливе використання різних міських койне.

В. Товстенко пише, що койне – функціональний тип мови, що використовується як головний засіб повсякденного спілкування з широким діапазоном комунікативних сфер в умовах регулярних соціальних контактів між носіями різних діалектів або мов.

«У мовознавстві койне (від грец. κοινὴ διάλεκτος – «спільна мова») – це стандартизована або загальноприйнята мова чи діалект, що виникла в

[19] Товстенко В.Р. Діалектизми як основне джерело поповнення просторічної лексики. Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип.60. Том 4. – С. 121.

результаті контакту, змішування та часто спрощення двох або більше взаємозрозумілих різновидів однієї мови»[20].

«Сучасна соціолінгвістика трактує койне у ширшому сенсі – як будь-який засіб спілкування (головним чином усного), що забезпечує постійну комунікативну зв'язаність певного регіону».[21]

Тобто це така стандартизована мова або діалект, що виникла в результаті змішування двох діалектів однієї мови; койне з'являється як новий додатковий спільний розмовний варіант діалектів, але не змінює при цьому самі існуючі діалекти. Відомий мовознавець Ю. Шевельов у праці «Внесок Галичини у формування української літературної мови» фокусує свою увагу на галицькому койне і розглядає його як основу, на якій пізніше зародився варіант західноукраїнської літературної мови у другій половині XIX – початку XX століття. Проте пізніше дослідник згадує про те, що ще раніше на Галичині побутувало «галицько-буковинське» койне, в основі якого був наддністрянський діалект, але зауважував, що «це питання потребує докладнішого вивчення, а джерельні відомості про розмовну мову освіченої верстви дуже скупі».[22]

Можна зробити висновок, що койне – це змішування діалектів, коли вони контактують один з одним, який міг відбуватись під час переселення людей з одних регіонів до інших. Таким чином говірки змішувались – і в мові з'являлось новіше поняття та його позначення. «Койне, або інтердіалект, становить один з різновидів міждіалектного регіонального побутово-розмовного мовлення, що виникає на певних етапах розвитку народу як засіб спілкування серед носіїв кількох діалектів»[23].

---

[20] Там само. – С. 123.

[21] Глущенко В. А., Овчаренко В. М., Руденко М. Ю. Г Виникнення і розвиток мови: навчальний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. С. 37.

[22] Шевельов Юрій. Внесок Галичини у формування української літературної мови. НТШ у Львові, Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ: КМ Академія, 2003. С. 23.

[23] Товстенко В.Р. Діалектизми як основне джерело поповнення просторічної лексики. Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип.60. Том 4. – С. 123.

Діалект (говір) - це різновид національної мови, який є засобом спілкування людей, об`єднаних територією, матеріальною й духовною культурою, ментальністю. Діалекти мають свої особливості на різних мовних рівнях. Вони складаються з говірок, ті входять до складу наріччя (діалектів): південно-західного, південно-східного та північного(поліського).

Діалектизми - це групи слів, вживання яких обмежене певною територією. Усі діалектизми поділяють на:

- фонетичні - слова, що відрізняються від літературних одиниць окремими звуками (коридор-калідор, магазин-гамазин, зозуля-зузуля);
- акцентичні - слова, що відрізняються від літературних слів наголосами (любл***ю*** - л***ю***блю);
- граматичні - слова, що відрізняються від літературної норми певними морфологічними формами (робить - робе, цей-сей);
- словотвірні - відрізняються від слів літературної мови способом творення
- лексичні - слова, які відрізняються від літературних всією лексемою або семантикою (картопля-бульба, крумплі, мандебурка, ріпа).

Любов Спанатій у своїй статті «Діалектизми та їх місце у мовному та метамовному дискурсі (на матеріалі роману «Століття Якова» В. Лиса)» пише, що діалектизми виконують три функції: комунікативну, де ми використовуємо діалектизми свідомо чи несвідомо, замість літературних відповідників; етнографічну функцію виконують переважно лексичні діалектизми, які передають якісь відомості про матеріальну культуру жителів різних місцевостей; а також експресивно-виражальна функція полягає в тому, що деякі діалектизми вживаються, щоб показати індивідуальність говірки та зобразити реальність, у якій живуть люди.

Терміни – слова або словосполучення, які означають предмети, явища, дію якоїсь сфери діяльності. Словник української мови в 11-ти томах подає, що «Термін – це слово або словосполучення, що означає чітко окреслене

спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо. 2. Будь-яке слово, будь-який вислів».[24]

Терміни здебільшого використовуються у науковому, публіцистичному та діловому стилях мовлення. Він не називає поняття, а навпаки, поняття приписується терміну. Вони мають чітке, конкретне значення, а тому і не мають відтінків значення.

Терміни – це слова, які повністю узаконені в літературній українській мові, бо саме завдяки цьому виду слів ми можемо пояснити якісь значення у різних сферах діяльності. Терміни є номінативними одиницями мови науки й техніки, а не одиницями природної мови загалом. Тому вони мають свою специфіку вживання та функціювання. Вони мають три основні функції, а саме: номінативну, через яку можуть дати назву якимось спеціальним об'єктам чи ознакам; комунікативну, бо можуть передати спеціальні знання крізь час і простір, а також сигніфікативну – подати загальне поняття через спеціальне в певній галузі.

Олена Южакова у своїй праці «Дослідження українських терміносистем і термінних номінацій у когнітивному аспекті» подає ознаки термінів: вони мають чітке визначення, однозначні, мають зв'язок з іншими термінами конкретної сфери, стилістично нейтральні, не мають емоційного забарвлення, вжиті в прямому значенні.

Варто зазначити також, що терміни за сферою вживання поділяються на ті, які будуть використовуватись частіше - загальновживані та вузькоспеціальні – будуть траплятись тільки у певних сферах діяльності.

Кожна вузька галузь спілкування має свої терміни. Проте є багатозначні терміни, які будуть використовуватись залежно від контексту та діяльності людини. Ряд термінів і слів виходять з ужитку і виникають нові, а ті, що залишаються змінюють своє значення.

---

[24] Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. — К.: Наукова думка, 1970—1980. – 10 т. С. 88.

Кожна галузь науки, техніки, виробництва, мистецтва має свою термінологію. Можна виділити такі основні групи термінологічної лексики: математичну, фізичну, гуманітарну (мовознавчу та літературознавчу), філософську, природничу, транспортну, спортивну, електротехнічну, музичну.

З розвитком технологій у сфері вживання термінів також відбуваються зміни, оскільки багато термінів виходять з активного вжитку через свою неактуальність, натомість з'являються нові, які будуть більш доречні на позначення якогось поняття. Оскільки наша мова також запозичує слова з різних мов, тому на позначення якоїсь одиниці можуть використовуватись й іншомовні слова. Вони адаптовуються на граматичному та фонетичному рівнях, але можуть різнитися орфоепічними особливостями.

Професіоналізми – слова й мовленнєві звороти, що характерні для мови людей певних професій.

Ольга Павлова у своїй праці «Терміни, професіоналізми та номенклатурні знаки (до проблеми класифікації спеціальної лексики)» пише, що професіоналізми - це напівофіційні слова чи сполуки слів, які розповсюджені в розмовному стилі людей певної професії чи сфери діяльности, хоча і не є «строгими науковими позначеннями понять. Наприклад, муз. акустика (у значенні: 1) звуковідтворювальна апаратура; 2) музика, яка виконується без використання електронних інструментів); муз. апарат (у значенні: 1) комплекс звуковідтворювальної апаратури; 2) магнітофон або плеєр); муз. пилесмок (у значенні: гармонь, баян, акордеон)»[25].

Оскільки професіоналізми вживають на позначення спеціальних понять лише в певній галузі, ремесла, промислу, то вони не завжди будуть відповідати нормам літературної мови. Професіоналізми часто виступають як неофіційні (експресивно забарвлені) синоніми термінів. Ніби деталізують загальновідомі

[25] Павлова О. Терміни, професіоналізми і номенклатурні знаки (до проблеми класифікації спеціальної лексики) / О. Павлова // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія: Проблеми української термінології.– Львів, 2008.– № 620.– С. 51.

назви. З-поміж професіоналізмів можна вирізнити науково-технічні, професійно-виробничі, просторічно-жаргонні. Вони доволі різноманітні щодо семантичних характеристик.

Світлана Шевчук у своїй науковій роботі про професіоналізми пише, що вони не мають чіткого наукового визначення, проте ці слова більш конкретні, ніж терміни, адже ними можна більш позначити чи диференціювати якісь предмети, дії, осіб, які пов`язані з певною діяльністю. Наприклад, для моряків притаманні слова: «кок (кухар)», «палуба (частина судна)» та інші. Якщо говорити про музичну сферу, то це будуть слова «фонограма», «ремікс», назви різних музичних інструментів.

Здебільшого професіоналізми використовують в усному неофіційному мовленні. Вони виконують важливу номінативно-комунікативну функцію, точно називають предмет або явище й у такий спосіб сприяють кращому взаєморозумінню.

Професіоналізми є неофіційними синонімами до термінів, вони можуть бути більш конкретні, емоційно забарвлені, їхнє виникнення більш випадкове, але через те що вони більш зрозумілі та влучні можуть використовуватись та прижитись частіше, ніж терміни. Українські дослідники висловлюють думку, що терміни потрібно відокремлювати від професіоналізмів. А.С. Д’яков, Т.Р. Кияк, З.Б. Куделько зазначають: «Доцільним є розмежування професоналізмів і термінів, котрі разом становлять поняття спеціальної субмови».[26]

Варто уважно ставитись до розмежування термінів та професіоналізмів і не плутати їх, оскільки вони, звісно, мають спільні та відмінні риси. Терміни та професіоналізми використовуються в професійній діяльності, але як зазначалось раніше, професіоналізми будуть більш конкретними. Якщо говорити про відмінні риси, то їх буде значно більше.

За Тетяною Михайловою перелік відмінностей професіоналізмів від термінологічних одиниць становить: «1) вони є локально скорочені й спрощені

[26] Д'яков А. С. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти : [монографія] / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – Київ: КМ Academia, 2000. – С. 216.

назви, які дублюють терміни; 2) терміни є унормованими лексичними одиницями, а професіоналізми - напівофіційними; 3) терміни функціонують як в усному так і в писемному спілкуванні фахівців певної галузі, професіоналізми вживаються лише у розмовному мовленні; 4) професіоналізмам властиві конотації (експресивне забарвлення); 5) терміни функціонують в усіх галузях наукової та виробничої діяльності людини, професіоналізми найчастіше трапляються в окремих професіях; 6) терміни можуть утворюватися засобами національної та чужих мов, професіоналізми - лише національної мови; 7) системність - найважливіша ознака термінології, системні зв'язки між професіоналізмами слабші, бо вони називають окремі предмети і видові поняття»[27].

У досліджуваній лексиці, крім термінів, необхідно розрізняти такі номінації: термінологізовані жаргонізми, професійні жаргонізми. Якщо говорити про термінологізовані жаргонізми, то їх виокремлюють як стилістично забарвлені слова, які функціонують у вигляді професійних висловів, але пояснюють наукові поняття, мають чітке лексичне значення, а тому більш подібні на термінів. До професійних жаргонізмів відносять більш сталі словосполучення, які не виражають наукового поняття і не мають визначення, але можуть пояснити та задовольнити потребу мовця.

В українській лексикології виділяють окрему категорію «соціальної діалектології», до якої належить арго, жаргон, сленг, різні обсценізми, евфемізми.

Енциклопедія сучасної України пише, що **жаргон** - це термін, який пішов з французької і означає «базікання», це є різновид мовлення, який використовують переважно в усному мовленні в середовищах окремих соціальних, професійних, вікових та інших груп населення; соціальний діалект. Від літературної мови жаргонізми відрізняються специфічною

[27] Михайлова Т. В. Семантичні відношення в українській науково-технічній термілогії Дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Харківський національний ун-т ім. В.Н.Каразіна. - Х., 2002. – 218 арк. - Бібліогр.: арк. 200.

лексикою і фразеологією, використанням словотвірних засобів, не мають власних фонетичних й граматичних систем.

Л. Ставицька у своїй праці «Арго, жаргон та сленг» пише, що вони «структурують відповідні мовні картини світу й унаочнюють механізми пізнання цього світу певним соціумом».[28]

Жаргонізми виникають у мові через загальнонародне переосмислення значень, переносних значень, метафоризації, звукового усічення, а найбільше через іншомовні слова. Це таке мовне утворення, яке виникає на основі соціальних організація людей. Вони можуть використовуватись і в професійній лексиці, оскільки група людей, яка працює в одній компанії може виокремити свій лексикон слів, які будуть використовувати на позначення якихось понять замість загальновживаних; так само жаргонізми можуть з'являтись і серед загальнонародної мови.

Можна виділити різні сфери вживання жаргонної лексики: для військових, бізнесменів, школярів, студентів, злочинців, спортсменів, журналістів, музикантів тощо. Варто зазначити, що такі слова відносяться до просторічної лексики, отже вони не є літературною нормою, погіршують стандарти мови, стирають межі між розмовною та науковими стилями.

Виділяється серед лексики також арго, що з французької означає «жаргон». Це умовна говірка якого-небудь соціального середовища, в якій є специфічні слова й вислови, незрозумілі для сторонніх; жаргон. За енциклопедією «Українська мова», це один з різновидів соціальних діалектів, штучно створювана умовна говірка якої-небудь вузької замкненої соціальної або професійної групи, незрозуміла для сторонніх.

За Лесею Ставицькою: «Жаргон - це соціально маркована лексика». Науковиця зазначає, що це є розмовна лексика, яка побутує в певному середовищі. І тут дуже тонка межа між професіоналізмами та жаргонами, оскільки ці два типи лексики використовуються вузько в певній спеціальності,

[28] Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг / Л. Ставицька - Укр. наук. ін-т Гарвард. ун-ту, Ін-т критики, НАН України, Ін-т укр. мови. – Київ: Критика, 2005. – С. 56.

але жаргон використовується більш фамільярно, як засіб створення комічного. Можна сказати, що коли ми спілкуємось у вузькому колі людей одного середовища, то в нас виділяється певний «пароль», який об`єднує та відокремлює нас від інших. «Це один з різновидів соціальних діалектів, що відрізняється від літературної мови використанням специфічної, експресивно забарвленої лексики, синонімічної до слів загального вжитку, а також фразеології, часом особливостями вимови»[29].

Л. Ставицька також відокремлює сленг як окремий вид лексики, який відрізняється від жаргону тим, що це міжжаргонне явище, такі слова мають свої особливості мовлення, проте на відміну від жаргонізмів чи арготизмів, сленг є більш поширений і не спрямований на вузьку сферу, а навпаки наближається до просторіччя. Проте спільним для всієї лексики обмеженого вживання є обмеженість у використанні соціуму, тобто їх можуть використовувати окремі колективи, групи людей.

Слід зазначити, що до лексики обмеженого вживання також належать слова, які стали обмеженими з плином часу. У попередньому підрозділі вже згадувалось про те, що лексика поділяється на активну та пасивну. Ядро лексичного фонду української літературної мови становить активна лексика. Це основа з погляду вживання, яка постійно функціонує в різних сферах суспільного життя, якою послуговуються всі мовці. Пасивна лексика – це слова, що не належить до повсякденного мовного вжитку, але зрозумілі носіями певної мови (застарілі та нові слова).

Межа між активною та пасивною лексикою не є незмінною. Між цими видами лексики завжди відбувається «обмін», тобто деякі слова, які використовувались активно з часом стають не дуже функціональними, тому належать до пасивної, і навпаки, те, що використовувалось менше з часом переходить до активного словника. Історичні зміни в словниковому складі

[29] Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови; редкол.: В. М. Русанівський [та ін.]. – Вид. 2-ге, випр. і допов. – Київ: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2004. – 167, [2] с.: іл.

мови відбуваються внаслідок: 1) слова перестають бути актуальними; 2) з'являються нові слова на позначення нових понять.

Застарілі слова – це слова, а також їхні окремі значення та номінативні словосполучення, що на цьому етапі розвитку мови вийшли із загального вжитку. У праці «Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика» Мойсієнко А. звертає увагу на те, що слова переходять в пасивну лексику через багато різних причин:

1) у сучасних реаліях перестають бути актуальними якісь поняття, явища, титули, а разом із ними зникають лексичні одиниці; 2) у мові старіє лише назва поняття предмета, хоча сама реалія продовжує існувати, тобто вона просто набуває нової назви.

І. Білодід у своїй роботі «Сучасна українська літературна мова: лексика і фразеологія» розрізняє також вид застарілих слів – архаїзми, і поділяє їх за такими видами: «1) власне лексичні — слова, які були витіснені синонімами, які використовуються в сучасності (бран - полон, вельми – дуже, десниця – права рука); 2) лексико-словотворчі, яким у сучасній літературній мові відповідають слова того ж самого кореня, але з іншими суфіксами і префіксами (вартівник – вартовий, інако – інакше, яко - як); 3) лексико-фонетичні — порівняно з тими синонімами, що відповідають їм у сучасній українській літературній мові, мають інше звукове оформлення (пашпорт – паспорт, ріжниця – різниця, зерцало - дзеркало); 4) фонетичні – слова з застарілою вимогою окремих звуків (збірати – збирати, крівавий – кривавий, тремати - тримати)».[30]

Нові слова. Неологізми – це слова, а також його окремі значення, вислови, що з'явилися в мові на цьому етапі її розвитку або їх вжив певний автор тільки в певному тексті.

Існують певні критерії для того, щоб зарахувати слова до неологізмів:

[30] Білодід І. К. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / Ордена Труд. Червон. Прапора Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР; за заг. ред. І. К. Білодіда. – Київ: Наук. думка, 1973. – [1]. – С. 239-240.

1) Хронологічний. Він підтверджує існування та функціонування неологізмів в тій чи іншій мовній сфері й відсутність його в попередній період.

2) Психолінгвістичний. Цей критерій підкреслює відчуття носіїв мови, новизни слова, нестандартності форми та словотворення.

3) Функціональний. Він виявляє слова створені на позначення нового, невідомого раніше поняття, реалії чи значення.

4) Соціолінгвістичний. Цей чинник визначає соціальну детермінованість, виникнення нового слова, суспільну роль позначуваного.

5) Лексикографічний. Передбачає відсутність слова або його значення в сучасних словниках і подальшу фіксацію в неографічних джерелах.

6) Статистичний. Враховує частотність вживання нового слова.

В українській мові неологізми з'являються через розвиток науки, технологій, активізацію політичних, економічних, наукових і культурних контактів з іншими державами. Проте в більшості випадків вони з'являються через мовні причини, а саме: потребу давати назви новим поняттям, предметам, явищам, замінити назву реалії, яка існує в мові новою лексемою, через експресивно-стилістичне оновлення мови, а також через бажання образно назвати той чи інший предмет, поняття, явища.

Загальномовні неологізми позначають нові реалії зрозумілі широкому колу людей і мовні сприймають їх як нові лексичні одиниці. За формою вони можуть бути лексичні та семантичні. Лексичні – це нові слова, утворені за наявними в мові моделями, запозичені з інших мов або семантичні кальки (спонсор, аеробіка, органайзер). Семантичні – відомі в мові слова, що на сучасному етапі функціонують з новим значенням, виникають з появою нових значеннях у раніше вжитих словах (перегони – виборчі).

Ладоня К. у своїй роботі «Неологізми в українській мові: сутність, визначення, принципи класифікації та функціонування» пише про таку проблему в розмежуванні двох понять: «неологізм» і «оказіоналізм». Вона стверджує, що деякі мовознавці протиставляють оказіоналізм і неологізм, пояснюючи це тим, що «Неологізм – це одиниця мовлення, яка виникає під час

мовлення в якихось конкретних мовленнєвих ситуаціях, ці слова мають автора і виникають випадково. У той час оказіоналізм – це одиниця мови, що існує окремо від контексту, і його можна відтворювати незалежно від ситуації, він загальномовний, виникає закономірно, за законами мови»[31].

Українська дослідниця Ж. Колоїз у своїй праці дає оказіоналізмам свою оцінку, вважаючи, що вони є прототипами кожного загальномовного неологізму, першим кроком функціонування в мові: «Усе нове під час свого народження є випадковим, створюється не всіма носіями мови одночасно, а окремим індивідом»[32]. Вона описує модель функціонування та адаптації неологізмів у мові: «1) оказіональний – щойно створений неологізм, що не вийшов за межу конкретної ситуації спілкування; 2) узуальний – неологізм, який вийшов за межі ситуації спілкування, сприймається суспільством, але не вийшов за межі пасивності; 3) узуальний, який долає межу пасивності й перестає бути неологізмом»[33].

«Через свою багатогранність та гнучкість у вживанні, за різними критеріями та багатозначність, неологізми класифікують у групи:

1) за видом мовної одиниці:

– неолексеми – нові слова;

– неофраземи – нові фразеологічні утворення;

– неосемеми – нові значення старих слів.

2) за видом означуваного поняття, явища, виділяють неологізми, що позначають:

– нову реалію;

– стару реалію;

– актуалізовану реалію;

– реалію, яка відмирає;

---

[31] Ладоня К. Ю. Неологізми в українській мові: сутність, визначення, принципи класифікації та функціонування. – Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2018. - № 36 том 1, с. 39.

[32] Колоїз Ж.В. Українська неологія: здобутки та перспективи. Наукові праці. Філологія. Мовознавство. Том 105. С. 57.

[33] Там само. – С. 59.

– реалію, якої не існує;

3) за ступенем новизни мовної одиниці:

– абсолютні (сильні) – слова, яких не існувало в мові раніше;

– відносні (слабкі) – слова, які вже існували або існують у мові, але отримали нове значення;

4) за способом утворення:

– запозичені (розрізняють зовнішні й внутрішні);

– словотвірні (утворені за словотвірними моделями конкретної мови); – семантичні (утворені через переосмислення слів, що вже є в мові, серед яких розрізняють метафоричні, метонімічні, звуження або розширення значення тощо);

5) за рівнем соціалізації:

– узуальні – одиниці, що ввійшли в мовну систему;

– оказіональні – одиниці мовлення:

– потенціоналізми – слова, що згодом перетворяться на узуальні неологізми;

– індивідуально-авторські;

6) за типом освоєння неологізмів:

– моментальні входження, що виникають одразу з появою важливих і актуальних реалій;

– поступові входження, що апробуються в мові через вживання в синонімічних рядах;

– несподівані (випадкові) входження

– оказіональні текстові утворення, які після тривалого вживання в результаті соціальної апробації ввійшли до нормативного словника»[34].

1.3. Віртуальний простір та українська блогосфера: дослідження мови блогу

[34] Ладоня К. Ю. Неологізми в українській мові: сутність, визначення, принципи класифікації та функціонування. – Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2018. - № 36 том 1, с. 39.

В основу формування і розвитку концептуальної моделі перебування людини в інтернет-середовищі покладено те, з яким потенціалом люди готові до Інтернет-комунікацій. Тому існує потреба здійснити дослідження спілкування в інтернет-просторі. У сучасному світі все більшого розвитку набуває інтернет. З його появою комунікації дійшли до нового етапу розквіту, а передання інформації стало ще легшим та швидшим. Більшість людей у наш час користується Всесвітньою інтернет мережею. Вона допомагає нам у різних сферах життя: від спілкування з друзями до навчання та саморозвитку. Сидячи вдома, можна дізнатись, що нового сталось у світі, не купуючи модні журнали – побачити який одяг в тренді, а що з нього вийшло.

О. Стельмах у своїй статті «Психологічний аналіз процесу комунікацій в сучасному інтернет-просторі» пише: «Інтернет є найбільш динамічно-прогресивним засобом комунікації, адже новітні засоби зв'язку дали можливість об'єднати різноманітні комунікаційні системи у глобальну мережу, завдяки якій здійснюється транскордонний обмін інформацією у межах усієї планети. Саме інтернет є однією з ознак переходу від індустріальної стадії розвитку цивілізації до інформаційної»[35].

Отже, можемо сказати, що завдяки глобалізації та переходу на інформаційну сферу життя, ми маємо більше можливостей у пізнанні чи ознайомленні чогось нового. Інтернет дає невичерпний простір для досліджень, оскільки в ньому існують як і усний, так і писемний варіанти мови. С. Чемеркін у своїй книзі «Українська мова в інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси» дає такі визначення цього терміна: «Інтернет - явище багатоаспектне і різнопланове, на що вказує цілий ряд визначень. Інтернет - феномен культури, який конституювався в останню третину XX ст. на технологічній основі комп'ютерних мереж і певною мірою становить модельну об'єктивацію змісту і функціонування ноосфери. Інтернет -

[35] Стельмах О. В. Психологічний аналіз процесу комунікацій в сучасному інтернет-просторі / О. В. Стельмах. – Львів, 2020. – С. 7.

глобальна комп'ютерна мережа, яка надає доступ до спеціалізованих інформаційних серверів і забезпечує електронне листування»[36].

Світ не стоїть на місці, технології все більше розвиваються та пропонують нам нові сходинки у пізнанні віртуального життя. Сучасна молодь активно бере участь у формуванні та створенні нових етапів розвитку та просування чогось нового. Можемо провести паралель між тим як використовувався інтернет раніше і на що він зорієнтований зараз. Якщо в минулому його застосовували тільки для вирішення якихось робочих питань, то зараз набагато популярніше проводити час у соціальних мережах. Безперечно, кожен з нас зареєстрований в різних вебсайтах. Вони об'єднують мільйони людей, які використовують їх, як засіб спілкування та обміну будь-якою інформацією.

Мережева енциклопедія «Вікіпедія» подає таке визначення терміна «соціальна мережа - це соціальна структура, утворена індивідами або організаціями. Вона відображає розмаїті зв'язки між ними через різноманітні соціальні взаємовідносини, починаючи з випадкових знайомств і закінчуючи тісними родинними зв'язками»[37]. Уперше термін запропонував в 1954 році Дж. А. Барнес у праці «Human relations».

Аналізом соціальних мереж займалося багато дослідників. Він став об'єктом вивчення у багатьох галузях науки: соціології, соціальній психології, інформатиці, антропології та інших а також поширену тему для досліджень та дискусій. Різноманітні питання стосовно формування і розвитку мережевого суспільства розглянуті в працях таких вчених: М. Кастельс, Д. Белл, А. Турен, А. Тоффлер, Дж. Гелбрейт, Р. Інгельгарт. Серед українських дослідників психологічним аспектом впливу інтернет-комунікації займалась О. Стельмах.

---

[36] Чемеркін С. Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси / С. Г. Чемеркін. – Київ, 2009. - С. 8.

[37] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0. Дата звернення: 9.11.2024.

Тобто під терміном соціальна мережа розуміємо, що це веб-сайт, який об'єднує в собі велику кількість людей, які по-різному можуть обмінюватись певною інформацією, спілкуватись одне з одним, а також ділитись своїм життям. Прикладом однієї з таких мереж є інстаграм. Це одна з найпопулярніших та найбільш розвинених мереж у Всесвітній павутині. Спочатку інстаграм був спрямований на те, щоб розповсюджувати та показати свої фотографії та відеозаписи підписникам та іншим людям, яким цікаво стежити за вами. Зараз важливіше як виглядає загальна картинка твого профілю чи вдосконалюєш та розвиваєш якось свою сторінку, чи ні. Ця соціальна мережа вже має певний інформативний характер, оскільки тут ми можемо знайти поради, замітки, мотиваційні дописи, цікаві ідеї для фото та будь-яку корисну інформацію.

У мовознавстві інтернет також відіграє дуже важливу роль. Оскільки, це особливе комунікативне середовище, в якому тісно пов'язаний, як і розмовний тип мови, так і письмовий. Завдяки тому, що в інтернеті немає цензури, тут можна не боятись висловлювати свої думки для будь-якої авдиторії. Зараз кожен має доступ до створення та поширення власного продукту. За словами Георгія Почепцова: «Це інформаційна сфера з пониженням контролю концентрує в собі той негатив, що звичайно залишався б на рівні «кухонних розмов» і тому поза грою. Сьогодні він може отримати багатотисячну аудиторію, що веде до нових типів наслідків»[38]. Тобто з цих слів можна зрозуміти, що зараз будь-хто, незалежно від того чи це молода людина чи старша, чоловік чи жінка, людина з вищою освітою чи без, але кожен має право на ведення особистої сторінки та розміщення там власних спостережень чи думок.

С. Зайцева у своїй статті «Реалізація комунікативної функції мови в інтернет-блозі» розглянула жанрове різноманіття Інтернету та комунікацію в жанрі блог. У дослідженні вона подає різні думки щодо визначення жанру як

[38] Поцепцов Г. Від Facefook'у і гламуру до Wikileaks: медіа комунікації / Георгій Почепцов. – К. : Спадщина, 2012. – С. 462.

мовознавчого явища, а саме: «За М. М. Бахтіним: «...Кожне окреме висловлювання, звичайно, індивідуальне, проте кожна сфера використання мови формує власні відносно стійкі типи таких висловлювань, які ми й називаємо мовленнєвими жанрами». Згідно з теорією Еріксона, жанр – комунікативний шаблон (патерн), який створено під безпосереднім впливом індивідуальних, соціальних та технологічних факторів, які побічно присутні у відтворюваній комунікативній ситуації. Відповідно до наведених тверджень розглядаємо жанр як стійку модель мовленнєвої діяльності, яка складається в конкретній сфері спілкування та залежить від факторів комунікативної ситуації. Термін «жанр» відносно сфери інтернет-комунікації набуває різних тлумачень»[39]. Узагальнюючи, можемо сказати, що жанр — це індивідуальне, унікальне висловлення, яке залежить від комунікативної ситуації. Існує також поділ жанру віртуальної комунікації, який запропонував О. Селютін отже, він ділить жанр на канонічні – висловлення, які застосовуються в мовознавстві, літературі та культурі та на неканонічні, які перебувають у межах Всесвітньої павутини, наприклад, електронна пошта, блог, чат, соціальна мережа та інше.

У час все більшого розквіту та популяризації вільної журналістики, можемо спостерігати, що Всесвітня павутина дарує, так би мовити, шанс на розвиток особистого блогу та публіцистики. У своїй статті «Українська блогосфера як територія репрезентації моделей громадянської ідентичності»[40] Ольга Михайлова згадує про те, що поява інтернету поставила крапку на керуванні владою мас-медій та інформації, яку вони надають. Вона також згадує американського дослідника Д. Гілмора, який запропонував визначення для журналістів, які пишуть під контролем влади, тобто «громадянський журналіст» та непрофесійних, які незалежні від керування та зосереджені на

[39] Зайцева С. В. «Реалізація комунікативної функції мови в інтернет-блозі / С. В. Зайцева. - Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Серия «Филология. Социальные коммуникации». - Том 25 (64) № 1. Часть 1. – Сімферополь, 2012. С. 72.

[40] Михайлова О. Ю. Українська блогосфера як територія репрезентації моделей громадянської ідентичності / О. Ю. Михайлова. – Київ, 2013. – С. 164-171.

правдивому інформуванні – «громадський журналіст». Саме ці «громадські журналісти» і є засновниками та людьми, які створюють свої блоги.

Слово «блог» походить від англійського weblog, яке якщо перекласти дослівно означає щоденник. Можна вважати, що це такий записник, де людина розповідає про своє життя, ділиться цікавою та корисною інформацією, створює щось унікальне. Автора й господаря блога називаємо блогером, а ведення блога – блогінгом. Довіра авдиторії до такого інформаційного джерела, як блоги, зростає, тоді як традиційні ЗМІ її втрачають. Якщо пояснювати цей термін за тлумачним словником, то блог – це веб-сайт, на якому користувач може роздумувати щодо чогось і ділитись своїми думками з читачами, обговорювати та давати поради; мережевий щоденник подій.

Починаючи з 1999 року, блогосфера починає активно розвиватись, так само й український блогінг розвивається досить активно та стрімко. Зараз українська блогосфера функціонує як окремий вид публіцистики і з цих мережевих щоденників можна виокремити різну тематику та стиль. Кожен може знайти тему, яка найбільше його цікавить, наприклад, політика, мода, їжа, подорожі, розважальний або науковий контент. У наш час блоги стали місцем, де будь-хто може знайти однодумців та слідкувати за найактуальнішими подіями та новинами, які відбуваються. Оскільки блогінг зараз займає значну частину в комунікативному середовищі, то важливо, щоб цей жанр висловлення був оригінальним, доступним, унікальним та інформативним. Також звертаємо увагу на те, що кожна країна перебуває в різному культурному, політичному та економічному середовищі, тому кожен блог передбачає своє інформаційне бюро.

Особливу увагу хочеться приділити мові. Це один з показників, який передбачає різницю однієї нації від іншої. Щоправда, на жаль, в українській блогосфері сегмент рідної мови є непопулярним. Оскільки, задля більшого охоплення та переглядів блогери використовують російську або англійську мови як інтернаціональні. А якщо, національні блогери ведуть свої сторінки іншою мовою, то їх і не можна відносити до українських блогів. Тому

«українське не означає українськомовне». Проте сучасні мас-медіа та Інтернет-блоги активно розвивають та пропагандують українську мову. Зараз в Україні досить динамічно активізуються блоги на різну наукову тематику, тому блогосфера є досить-таки перспективною.

Таким одним з основних об'єктів дослідження української блогосфери є якість та нормативність українськомовного контенту. Як раніше зазначалось, мова існує в двох виявах: писемному та усному. У блозі співіснують ці два типи, оскільки за допомогою писемних текстів, в яких функціонує розмовний стиль, має усну форму побутування. Отже, «…усність, як одна з характерних ознак розмовного стилю в інтернеті, «переплавляється» в писемну форму». Визначальним чинником цього змішаного стилю є спонтанність. А ця спонтанність є причиною порушення мовних норм користувачів та блогерів усього світу»[41].

Якщо відслідкувати, як спілкуються українські блогери в соцмережах, то можна помітити, що переважно це розмовна, просторічна лексика, яка надає тексту емоційної виразності та забарвленості. У першу чергу це суржик, кальки, лексичні помилки, жаргонізми, сленг. Лексичним маркером текстів українських блогерів є також велика кількість чужомовними слів, серед яких запозичення, що пристосувались до законів української мови. На жаль, помітним недоліком мови блогерів є також лайки та нецензурна лексика. «В українській блогосфері можна виокремити два основні види порушення мовної норми: несвідомий і свідомий. Перший є наслідком безграмотності або пов'язаний з технічними огріхами (помилками-описками через неправильне використання клавіш комп'ютерної клавіатури), тоді як другий є зумисним порушенням, що дозволяє блогеру формувати авторський стиль, а відтак залучати щораз більше читачів і підписників. Порушення норм відбувається

[41,] Бабій І. М. Українська блогосфера як відображення соціокультурних процесів / І. М. Бабій. - Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. Львів, 2020. – С. 17.

на всіх мовних рівнях – від фонетичного до синтаксичного», - зазначає Ірина Бабій[42].

Висновки до І розділу

Як висновок можна сказати, що загальновживана лексика становить основу сучасної української мови. Вона охоплює слова, які будуть зрозумілі в будь-якій сфері вживання, охоплює всі вікові групи, сфери професійної діяльності. Така лексика може поділятись на активну та пасивну, крім того є слова емоційно забарвлені або стилістично нейтральні. Проте кожна з груп має свої унікальні особливості й різниться між собою.

Крім того, до загальновживаної лексики входять також іншомовні слова, які давно проникли в нашу мову з різних причин: політичних, культурних, економічних. Це слова, які активно побутують в нашому мовленні, деякі мають українські відповідники, деякі можуть бути тільки в тому вигляді, у якому з’явились у нашій мові. Вони побутують у різних тематичних групах: наукових, економічних, спортивних, фінансових.

Якщо говорити про лексику обмеженого вживання, то словниковий склад української мови налічує її достатньо багато, оскільки кожен регіон має свої особливості говірки; термінологія в різних сферах діяльності також займає значну частину словника української мови; а ще маємо великий пласт жаргонізмів, арготизмів та професійних слів.

Лексику обмеженого вживання ділимо на діалектизми, койне, професійні слова, терміни, жаргонізми та арготизми, сленг, застарілі слова та неологізми, а також просторічні слова.

Спеціальна лексика функціонує для спілкування в окремих групах, компаніях, за окремими територіями, за різними видами діяльності: мистецтва, науки, технологій. Дослідження показало, що чітке розмежування

[42] Бабій І. М. Українська блогосфера як відображення соціокультурних процесів / І. М. Бабій. - Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. Львів, 2020. – С. 18.

між загальновживаною та обмеженою лексикою є умовним, оскільки з розвитком суспільства та науки відбувається поступове проникнення спеціальних термінів у загальновживану лексику, що забезпечує адаптацію мови до нових реалій і потреб суспільства.

Можна також сказати, що спеціальна лексика доповнює загальновживану, робить мовлення колоритним та різноплановим.

РОЗДІЛ ІІ. ЛЕКСИКА ОБМЕЖЕНОГО ВЖИВАННЯ ТА ПРАВОПИСНА НОРМА В БЛОЗІ ЮЛІЇ СЛИВКИ

У сучасному світі все більшого розвитку набуває інтернет. З його появою комунікації дійшли до нового етапу розквіту, а передавання інформації стало ще легшим та швидшим. Більшість людей у наш час користується всесвітньою інтернет мережею. Вона допомагає нам у різних сферах життя: від спілкування з друзями до навчання та саморозвитку. Однією із найпопулярніших та найбільш розвинених платформ в інтернеті є інстаграм.

Зараз у воєнний період нам особливо пильно треба стежити за тим, на кого ми орієнтуємось, чиї погляди спрямовані на правильний український світогляд, хто може не просто нас розважати своїми публікаціями, а й повертати інформаційний та інтелектуальний потік думок у правильне русло.

Юлія Сливка – докторка філософії, філологиня, видавчиня, авторка та блогерка. Її інстаграм-блог – це різні історії, «інтернет-новели» як зазначає сама авторка. Проте в її профілі можуть трапитися не лише онлайн-есеї, де вона ділиться родинними традиціями, сімейними історіями, у яких можна прослідкувати ту справжність їхнього побуту та мови, а також зустрінуться пояснення різних мовних правил, історії мови, багато корисних публікацій про культурних діячів, які пов’язані не тільки з мовою чи літературою, а й прикладним мистецтвом, народними промислами, культурою загалом, розповіді про її професійну діяльність як видавця та письменниці. Блогерка часто використовує діалектне мовлення, щоб продемонструвати різноплановість мови, її справжність, і на нашу думку, для ознайомлення читачів з різних регіонів з її рідним говором. Крім того, в її блозі Юлії є детальні пояснення норм правопису, нову редакцію якого «узаконили» 2019 року, або й про ті ортографічні норми, які мали б стати чинними, але так і не набули кодифікованого статусу.

Аналіз мови блогу Юлії Сливки здійснений на основі 432 лінгвальних одиниць. Зібраний матеріал покласифіковано на кілька груп мовних одиниць,

що відображають специфіку мовлення блогерки, а саме: нові слова іншомовного походження, професійна лексика, діалектизми та використання норм правопису так званої «скрипниківки». Найчисельнішою групою є неологізми іншомовного походження: вона налічує 125 одиниць. Друга за чисельністю мовних одиниць – приклади використання правописних норм «скрипниківки» – 108 зразків. Професійна лексика – 97 одиниць та діалектизми – найменш чисельна група – 91 одиниця. Крім того, в мовленні Юлії також можна натрапити на сленгові лексеми, жаргонізми, використання фемінітивів.

2.1. Діалектизми в блозі Юлії Сливки

Юлія Сливка у своїх публікаціях не цурається використовувати місцеву говірку, яка побутує в її регіоні. Вона проживає у Золочівському районі, а саме в селі Красне Львівської області. Цей населений пункт належить до південно-західного наріччя і наддністрянського говору.

Наддністрянський говір межує з багатьма іншими говорами, то ж діалектні риси, які фіксуємо, часто тотожні з особливостями інших діалектів південно-західного наріччя.

Фонетичні особливості:

- твердість приголосного [т] у дієсловах 3-ї особи однини і множини теперішнього часу і 2-ї особи множини наказового способу: |робит, |носит, |робл′ат, |нос′ат, ро|б’іт, но|с′іт:

«Всі лахи до церкви в баби попрасовані ще звечора, а хустина з зеленим віночком (дуже файним) ***висит*** *на бильці дивана зразу тим кінцем, яким треба закручуватись».*

«Поки жінки метушаться з хрестиками, чоловіки ***шукают*** *в стінці кропильце, в коморі - калач, в кухні - білий тарілок і* ***йдут*** *рядочком від найстаршого до наймолодшого кропити тею водицею хату. на злагоду і любов на цілий рік». «Вони не* ***минают*** *ні льоху - на добрий врожай, ні стайні - би добре велося, ні навіть стодоли - щоб багата була весь рік».*

«А Юлічка тим часом ***сидит*** *на ліжку і ніц збагнути не може».*

*«Дивлюсь - чимчикує з маґазину Зенько! (то дідів сусід) і простує до діда на подвіра разом зі мною в руці в нього **шарудит** з чимось торбинка».*

*«Якщо ми відклали щось на завтра, **значит,** дідо вже й негайно приступає до роботи сам. Чекати не **любит** – страх!»*

- [о] випадає у дієсловах:

*«Баба наполягала саме привезти і не шкодувати на то грошей, але впертий дідо **хтів** зекономити і вирішив вести пішки».*

*«І це ще цього року баба нездужає, тож по правді не має так багато сил доглядати, як **хтіла** би мати».*

*«**Захтіла** відрізати собі язик або просто стати німою».*

- у числівниках — формальна структура числівників оде́н, йіде́н, йеде́н, шти́ри, одина́йціть (йедина́йцік)

*«І питав, що я зараз читаю, хоч не мав освіти. Лише **штири** кляси».*

- твердий приголосний *р* в кінці чи на початку слів:

*«Дивлюсь - чимчикує з маґазину Зенько! (то дідів сусід) і простує до діда на **подвіра** разом зі мною в руці в нього шарудит з чимось торбинка».*

*«Трава на **подвіру** сягає вже колін».*

*«Поки жінки метушаться з хрестиками, чоловіки шукают в стінці кропильце, в коморі - калач, в кухні - білий тарілок і йдут **ридочком** від найстаршого до наймолодшого кропити тею водицею хату».*

*«Ступила на **подвіра** – кури дідові літают, а діда – не видко».*

*«І тепер я його – не **дуру».***

- Заміна [ск] на [шк]:

*«Ми дивились би на світ крізь спільне **шкельце».***

Морфологічні особливості:

- звукова будова іменника сльоза: *сл**ьо**за — сл**и**за*;

*«Дідові тоди були покрали всі гроші з того когута. І більше я ніколи не бачила його **слез».***

- форма називного відмінка множини присвійних прикметників:

*«Каже, несе **дідови** Василеви. то він був післав його за нею до маґазину (за сто грам). ото й він вже вертається».*

- частка *си*: *сі — ся*

*«У неї ніколи не було тата, але було дві мами: матуся і тета; **спочивают си** утрьох, як і хотіли».*

*«Ше раз Вам кажу, **купіть си** книжку на відключення або візьміть в бібліотеці, як не маєте як купити».*

*«Торбинки **вибрали си** нині».*

*«Мама зара може буде **сваритисі».***

*«Але потім тишком-нишком, рано-вранці **посадив си** два мішки коло хати».*

- голосний звук на місці давнього *ятя* в іменнику відро: в**и**дро — відро і в**и**дро.

*«Куда Ви тягнете ті **ведра**?! Діду!»*

- у займенниках — збереження давніх відмінкових форм — знахідного відмінка *не́го* «його», орудного відмінка *неў, тоў* «нею», «тією»; вказівного займенника *тамто́й* «той»;

*«Коло **него** на долівці – дві палички».*

*«Дивлюсь - чимчикує з маґазину Зенько! (то дідів сусід) і простує до діда на подвіра разом зі мною в руці в **него** шарудит з чимось торбинка».*

*«Поки жінки метушаться з хрестиками, чоловіки шукают в стінці кропильце, в коморі - калач, в кухні - білий тарілок і йдут ридочком від найстаршого до наймолодшого кропити **тею** водицею хату. на злагоду і любов на цілий рік. вони не минают ні льоху - на добрий врожай, ні стайні - би добре велося, ні навіть стодоли - щоб багата була весь рік».*

- Додавання частки -во до дієслів:

*«Я **во хочу** на свята «Королівський» спекти, - ніби міркую вголос. – але не знаю чи втну, - бідкаюсь перебільшено».*

*«Чи хоч **наб'ю во** горіхів? Діти! А то багато треба дуже».*

- Використання давноминулого часу в 3-ій особі множини

*«Дідови тоди **були покрали** всі гроші з того когута. І більше я ніколи не бачила його слез».*

*«Каже, несе дідови Василеви. то він **був післав** його за нею до **маґазину** (за сто грам). ото й він вже вертається».*

- Творення форм з-ї особи множини майбутнього часу з використанням минулого часу

*«Будемо! – а я каву пила двічі до опівдня й третьої мені не конче. – **Будем пили** з Вами лате, ба».*

Лексичні риси:

Їх можна покласифікувати за такими тематичними групами:

1) Назви осіб:

Баба – старша жінка [НРС, 39].[43]

«Баба наполягала саме привезти і не шкодувати на то грошей, але впертий дідо хтів зекономити і вирішив вести пішки».

Ґаздиня – господиня. [НРС, 100]

«Вона або сама до кінця його не знає, або прикидається, як правдива галицька **ґаздиня».**

Дідо – старший чоловік. [НРС, 109]

«**Дідо** Богдан мовчки послушно шарґає по сходах ногами»

Коліжанка – подруга.

*«З тих часів залишились тільки **коліжанки».***

Цьоця – тітка.

*«Те саме я найперша подумала, коли померла наша сусідка **цьоця** Слава півтора року тому».*

Тета - тітка [НРС, 253]

*«У неї ніколи не було тата, але було дві мами: матуся і **тета».***

[43] Тут і далі значення діалектизмів подаємо за виданням Наддністрянський регіональний словник / Гаврило Шило ; відп. ред. Л. Полюга, Н. Хобзей; Ін-т українознавства ім. І.Крип'якевича НАНУ, Наук. т-во ім. Шевченка в Америці. – Львів; Нью-Йорк: Ін-т українознавства ім. І.Крип'якевича НАНУ, 2008, указуючи в дужках НРС та номер сторінки.

2) Назви їжі, страв:

Бурачки – (від борачанка) – суміш буряка із хроном. [НРС, 56]

*«#баба_Богдана тре хрін на **бурачки** - традиційну страву нашого Різдва, яку подають до м'яса і де-не-де ще називають, наприклад, цвіклі..»*

Зупа – суп. [НРС, 130]

*«Є **зупа,** пироги, дрогобицька на канапку, печу оладі. Ви любите оладі».*

*«А тепер буде гарбузова крем-**зупа».***

Картохлі – бараболя (картопля). [НРС, 138]

***«Картофл**і копати – ще рано».*

Пироги – вареник. [НРС, 200]

*«Є зупа**, пироги**, дрогобицька на канапку, печу оладі. Ви любите оладі».*

Пляцок – печений святковий пиріг. [НРС, 209]

*«Баба починає пекти багато **пляцків**, дідо – завчасно вудити домашнє м'ясо».*

3) Назви одягу:

Камізелька – жилетка. [НРС, 135]

*«Коли діти самі обирають, що їм одягнути сьогодні, то може бути таке, що хтось обере хутряну **камізельку** 30 липня».*

Лах – стара зношена річ. [НРС, 159]

*«Ба, візьміть, - я раптово, перелякано кинула **лах** назад у воду, заскочила за двері так, аби мене з дороги зовсім не було видно».*

*«Всі **лахи** до церкви в баби попрасовані ще звечора, а хустина з зеленим віночком (дуже файним) висит на бильці дивана зразу тим кінцем, яким треба закручуватись».* – вжито в множині

*«Поки приїдемо додому, мама стіл вже приготувала, а #баба_Богдана - перебралась в парадні **лахи».*** – вжито в множині

Мешти – взуття[44]

*«Білі_**мешти».***

[44] Інтернет-джерело: словник Горох [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D0%9C%D0%95%D0%A8%D0%A2%D0%98. Дата звернення: 9.11.2024.

4) Назви частин тіла:

Ґарґоші – плечі. [НРС, 101]

*«Я стою обабіч з Дарусею на **ґарґошках».***

Крижі – поперек. Частина спини нижче пояса. [НРС, 153]

*«Ліва рука зігнута в лікті й відведена на **крижі».***

Пампулі – щоки**.** [НРС, 135]

«Пампулі – діялект».

5) Назви побутових предметів:

Горнятко – чашка. [НРС, 95]

*«Я сиджу вранці надворі, слухаю розмови з хати й літньої кухні, п`ю каву з зеленого **горняти** і про себе задоволено, ніби кіт, усміхаюсь».*

Тарілок – тарілка. [НРС, 250]

*«Поки жінки метушаться з хрестиками, чоловіки шукают в стінці кропильце, в коморі - калач, в кухні - білий **тарілок** і йдут ридочком від найстаршого до наймолодшого кропити тею водицею хату. на злагоду і любов на цілий рік. вони не минают ні льоху - на добрий врожай, ні стайні - би добре велося, ні навіть стодоли - щоб багата була весь рік».*

6) Назви меблів:

Креденс – шафа для посуду. [НРС, 152]

*«Люди такого віку, чи то пак достатку пантрують будь-які свої рахунки особливо ретельно Всі меблі – ліжка і **креденси**, крісла і столи – дідо робив сам…»*

Куферка – див. кофр – те саме, що скриня.

*«І це трепетно вже тоді, коли ялинку діти вбирають перед самим Святим вечором, обережно добуваючи іграшки зі дерев'яного **куферка**, старого як світ».*

П'єц – піч. [НРС, 193]

*«Я не знаю, як їй це вдавалось, та, здається, вони були у неї в кухні, а тобто в **п'єці**, буквально завжди, коли б ти не приходив, і такі добрі були лише у неї».*

7) Назви тварин:

Когут – півень[45].

«Дідові тоди були покрали всі гроші з того **когута**. І більше я ніколи не бачила його слез».

8) Назви приміщень або предметів подвір'я:

Брама – хвіртка. [НРС, 58]

*«Діду, Ви куди!? – простує до **брами** хоч зазвичай ходить хіба по подвір'ю».*

9) Назви свят:

Празник – свято. [НРС, 215]

*«Дідо старенький стояв серед натовпу в білій сорочці, як на **празник».***

10) Окремі дієслова:

Видіти – бачити. [НРС, 72]

*«…питаю пальцем в небо, все одно ще не розуміючи достеменно, що саме баба **видить».***

Вудити – коптити. [НРС, 85]

*«Баба починає пекти багато пляцків, дідо – завчасно **вудити** домашнє м'ясо».*

Нараїти – порадити. [НРС, 183]

*«Дуже малознане видання у трьох томах, що колись була мені **нараяла** Ірина Дмитрівна і я того самого року замовила його собі в мами на день народження: сама грошів не мала взагалі, а на д/н конче мала бути година книжка».*

Пантрувати – стерегти. [НРС, 193]

*«Люди такого віку, чи то пак достатку **пантрують** будь-які свої рахунки особливо ретельно Всі меблі – ліжка і креденси, крісла і столи – дідо робив сам…»*

Шарґати - ходити. [НРС, 277]

---

[45] Інтернет-енциклопедія: Вікісловник [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wiktionary.org/wiki/%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D1%83%D1%82. Дата звернення: 9.11.2024.

*«Дідо Богдан мовчки послушно **шарґає** по сходах ногами».*

Рихтувати – готувати щось. [46]

*«Баба на кухні **рихтує** насіння на наступний рік, бідкаючись, що цього року послухала мене і не садила помідорів…»*

*«Тим часом Львів **рихтується** до свят, як добрий господар».*

11) Назви транспорту:

Ровер – велосипед.

*«Баба ще спала, коли дідо з самого ранку поїхав десь **роверо**м».*

12) Лайка:

Трафити – трапитися. [НРС, 255]

Трафити шляк - виражає лихе побажання комусь.

*«Лайка буває і діалектною, тому на Галичині може **трафити шляк».***

13) Назви компліментів:

Файний – гарний, добрий. [НРС, 261]

*«Всі лахи до церкви в баби попрасовані ще звечора, а хустина з зеленим віночком (дуже **файним**) висит на бильці дивана зразу тим кінцем, яким треба закручуватись».*

14) Назви побутових речей:

Ватра – вогонь. [НРС, 67]

*«І все, що відбувається, мало би нас давно спопелити, здається, а розпалює воно натомість вогонь чи то пак **ватру** люті і мсти…»*

Фіґлі – витівки, штуки.

*«То є найперший поціновувач моїх кулінарних **фіґлі,** він скупий на похвалу…»*

Синтаксичні риси:

«А я думаю, чого ти фсе кажеш, **жи** ніц ніколи не встигаєш?»

2.2. Нова запозичена лексика в мові блогу

[46] Інтернет-енциклопедія. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%80%D0%B8%D1%85%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8. – Режим доступу: 18.11.2024.

У своєму блозі Юлія Сливка використовує сучасні слова, які утворились із розвитком сучасних технологій, понять та реалій. Але вона досить акуратно з цим поводиться: «Запозичувати добре, якщо це виправдано», - каже сама блогерка. Тож на основі її публікацій можна виокремити такі групи запозичених неологізмів:

1) Назви на позначення цифрових технологій:

Ґаджит - портативний технічний пристрій[47].

«Не лінуйтесь блокувати російські канали, бо воно лізе з усіх щілин, а ще краще подбайте про окремий ***ґаджит…»***

Інтерфейс - сукупність засобів і правил, що забезпечують взаємодію пристроїв обчислювальної системи та (або) програми, а також їхню взаємодію з людиною[48].

«16 липня 2022 року українська мова набула нових прав. І цього разу нові норми стосуються веб-ресурсів та усіх ***інтерфейсів****: їх мовою має бути українська».*

Клікбейт - зазвичай, заголовок, який змушує користувача інтернету натиснути на нього[49].

«ЗМІ зокрема причетні до цього вбивства, а зараз першими висловлюють співчуття: гиденько чи то пак ***клікбейтно*** *тепер виходить».*

Онлайн - (англ. *online*, від англ. *on line* — «на лінії», «на зв'язку», «у мережі») — слово або частина складних слів, що позначає перебування в мережі, здійснення дій в Інтернеті в режимі реального часу.[50]

---

[47] Інтернет-словник Горох. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B3%D0%B0%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82. - Дата звернення: 6.11.2024.

[48] Інтернет-словник Горох. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%84%D0%B5%D0%B9%D1%81. - Дата звернення: 6.11.2024.

[49] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BA%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B1%D0%B5%D0%B9%D1%82. - Дата звернення: 6.11.2024.

[50] Інтернет-словник: Вікісловник.- [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%BD%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%BD. Дата звернення: 8.11.2024.

*«Так само може бути розмова **онлайн**, якщо Ви з инших міст або країн далеких».*

2) Назви, які використовуються в соціяльних мережах та інтернеті:

Гуглити – шукати.[51]

*«Найновіші дослідження цієї теми – це монографії та розвідки професора Костянтина Тищенка, що «порахував» відстані між слов'янськими мовами, це все **гуглиться».***

Коментувати – відгуватись.[52]

«Я **коментуватиму** їх, а найбільші перли опублікую собі у stories».

Ком'юніті – спільнота.[53]

*«Я хіба це все у сториз: для давно сформованого свого **ком'юніті».***

Контент – вміст, наповнення, зміст.[54]

*«Маючи намір передусім збільшити авдиторію свого проукраїнського **контенту**, подарую книги тим, хто готовий розповісти про блог».*

***«Контент** надалі буде винятково спонтанним».*

*«Вони не споживають жоден російський **контент**, реально взагалі не розуміють російської мови (вона для них тупо иноземна, вони швидше зрозуміли би іспанську)».*

Лайк – (з англ. Like – подобатись) - вподобайка.[55]

*«Тут не було також шантажів про те, за скільки **лайків** я віддам фінал, бо це принизливо».*

Лайфстайл – спосіб життя.[56]

---

[51] Інтернет-словник: Словотвір. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/guglyty. – Дата звернення: 6.11.2024.
[52] Інтернет-словник: Словотвір. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/komentuvaty. Дата звернення: 8.11.2024.
[53] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/kom-yuniti. – Дата звернення: 6.11.2024.
[54] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/kontent. - Дата звернення: 6.11.2024.
[55] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/laik. - Дата звернення: 6.11.2024.
[56] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/laifstail. - Дата звернення: 6.11.2024

*«Але це як був мій **лайфстайл** тут десять років тому, так і залишиться **лайфстайлом** через десять».*

*«Але, зрештою, навіть **лайфстайл** не може показати все».*

Лінк - покликáння, за яким можна перейти з однієї веб-сторінки на іншу або на іншу частину цього ж документа.[57]

*«Знайти мене буде легко, **лінк** не залишаю навмисно».*

Мем - одиниця культурної інформації, поширювана від однієї людини до іншої за допомогою мовлення, письма, відео, ритуалів, жестів і т. ін.[58]

*«Це не **мем».***

Меседж – лист, повідомлення.[59]

*«Єдиний **меседж,** який треба транслювати росіянам, - вам торба».*

*«Попереднє рилз – доволі важливий **меседж** на иноземну авдиторію».*

*«Отже, єдиний **меседж**, який зараз треба транслювати у світ…»*

Месенджер – листувальник.[60]

*«Останнім повідомлення у **месенджері** Ірини Фаріон своєму адвокатові стало повідомлення-перелік ЗМІ…».*

Нон-стоп – невпинно.[61]

*«Я дивлюсь новини **нон-стоп».***

Пост – допис.[62]

*«Маю намір написати колись про це **пост».***

Репостнути – поширювати щось**.** [63]

---

[57] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BA. - Дата звернення: 6.11.2024

[58] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BC%D0%B5%D0%BC. - Дата звернення: 6.11.2024

[59] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BC%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%B6. - Дата звернення: 6.11.2024

[60] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/mesendzher. - Дата звернення: 6.11.2024

[61] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/non-stop. Дата звернення: 8.11.2024.

[62] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/post. - Дата звернення: 6.11.2024

[63] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/repostyty. - Дата звернення: 6.11.2024.

*«Думайте критично. перед тим, як **репостнути** щось, завжди питайте себе: стоп».*

Скролити – гортати[64].

*«Маю правило користуватись соціальними мережами: не **скролити** стрічок у робочий час».*

*«Коли ти **скролиш** стрічку, то ніби почуваєшся більш причетним, але цим ти нічим не допомагаєш».*

Спойлер – (від англ. Spoil – псувати) – інформація про книгу, фільм, відеогру, музичний альбом тощо, яка розкриває сюжет ще до особистого ознайомлення з предметом уваги й тому може зіпсувати враження від твору.[65]

***«Спойлер:** визначити точний вік мови складно».*

***Спойлер:** це важливо».*

Сторіз – з англ. Stories – розповідь.[66]

«Даруйте за цинізм на попередньому сториз, то життя»

«Та я ж приховала ті сторіс і від Поліни так само, - міркую вголос спантеличено».

«Можливо, сет наступних сторіз дозволить зрозуміти більше і найперше – СЕБЕ.

Тег – позначка[67].

*«Про **теги,** що полюбились, і теги, що не прижились».*

Тренд – течія, напрям.[68]

*«Я чесно не маю часу і бажання запаковувати це все в **трендові** рилси заради охоплень адекватного виховання, то хіба наймати спеціяльну людину, але для мене це не так контент, як спосіб життя і мислення, яким я ділюсь,*

---

[64] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/skrolyty. - Дата звернення: 6.11.2024.

[65] Інтернет-словник: Вікісловник.- [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D0%B9%D0%BB%D0%B5%D1%80_%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%83. Дата звернення: 8.11.2024.

[66] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/storiz. Дата звернення: 8.11.2024

[67] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/teh. - Дата звернення: 6.11.2024.

[68] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/trend. Дата звернення: 8.11.2024.

а не що навмисно продукую, бо я же блогер; і так було завжди, ще коли не було мейнстримом».

Шерити – (з англ. Share) - поширити.[69]

*«Дякую тим, хто **шерить** нашу ініціятиву з тиражем, створеним для ЗСУ: він хоч і не розлетівся за добу, але став видимим иншим і це винятково завдяки цим Вашим поширенням».*

3) Назви абстрактних понять:

Анонімний – невідомий.[70]

*«Спробуйте чесно і **анонімно** відповісти на запитання».*

Апдейт – оновлення.[71]

***«Апдейт:** це пташеня водяної курочки».*

Вайб - загальне позитивне враження від певної ситуації, місця або події[72].

*«Чисто відчути Лідин **вайб».***

***«**Разом із книжкою приходить наш **вайб** з моєї кухні, а також атмосфера дитини 90-х».*

Гайпонути – розкручуватись.

*«А взагалі **гайпонути** – то діло святе. Хоча ні: святіше святого».*

*«Загалом було б чудово, якби ми цікавились літературою не тільки після смерті авторів, часто **хайпуючи** на цій смерті й репресіях багатьох (зараз чи колись) вкрай поверхнево й винятково маркетигово».*

Дедлайн - кінцевий термін, до якого має бути виконане певне завдання[73].

«Ну і забагато я на себе зараз взяла додрукарської, звісно, а точніше на вісім (!) книг більше, ніж мені було б комфортно вести, але втриматись і

---

[69] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/sheryty. - Дата звернення: 6.11.2024.

[70] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/anonim. - Дата звернення: 6.11.2024.

[71] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/apdeit.- Дата звернення: 6.11.2024.

[72] Інтернет-словник: Вікісловник.- [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wiktionary.org/wiki/%D0%B2%D0%B0%D0%B9%D0%B1. - Дата звернення: 6.11.2024.

[73] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B4%D0%B5%D0%B4%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%BD. - Дата звернення: 6.11.2024.

спинити мене неможливо: будуть нові, працюю без ***дедлайнів****, у насолоду (сама в шоці)».*

Інсайд – викид секретної або доступної інформації.[74]

«Я зрозуміла головне, що це складно, але це набагато простіше, ніж я собі уявляла. І ще один ***інсайд*** *я засвоїла, що бути водієм* ***кайфовіше****, ніж бути пасажиром».*

Інспірувати - надихати, запалювати, збуджувати, окриляти.[75]

«Гортаю свої старенькі дописи про мову року 2017-2020 і розумію, що всі підвалини, які я знаю про українську, ***інспіровано*** *Іриною Фаріон…»*

Лайфгак – порада[76].

«Словом, ***лайфгак****…»*

Мейнстрим - провідний напрям у певній галузі людської діяльності в певний період часу.[77]

«МатеріЯли, Иноземна. 3 курс – це 2013 рік, коли це не те, щоб не було ***мейнстримом****, це було незаконно».*

«…але готовий був донатити на Україну, коли це ще не було ***мейнстрімом».***

Полтергейст – (від нім. *poltern* — «шуміти», «стукати» і *Geist* — «привид», «дух») — термін, яким заведено називати явища, пов'язані з шумом і стуком, самовільним переміщенням предметів, самозайманням тощо, причини яких неможливо раціонально пояснити[78].

---

[74] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D1%96%D0%BD%D1%81%D0%B0%D0%B9%D0%B4.- Дата звернення: 6.11.2024.

[75] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D1%96%D0%BD%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8. - Дата звернення: 6.11.2024.

[76] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/laifkhak. - Дата звернення: 6.11.2024.

[77] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BC%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BC

[78] Інтернет-словник: Вікісловник.- [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%82. Дата звернення: 8.11.2024.

*«#Мона_Монашко тут як тут з'являється, як **полтергейст**, - нізвідки і всім свої пуховим тіом вмощується на них».*

Рандомний – випадковий[79].

***«Рандомний** факт: наші книжки часто (занадто часто) крадуть на якомусь із етапів доставки, особливо це УкрПошта і закордон».*

Фейк - неправдоподібне, викривлене, скособочене подання інформації тощо; поширення, формування такої інформації, подій[80].

*«Индик – це **фейк».***

4) Назви осіб за родом діяльности:

Айтівиця – фемінітив від слова айтівець; людина, що працює в сфері інформаційних технологій.[81]

*«Вікторія Амеліна у нашій з мамою бібліотеці була з 2014 і 2017 років, ми читали одразу з друку. І тоді для мене вона була феноменом у тому сенсі, що **айтівиця** так тонко володіє мовою».*

Амбасадор - повноважний представник.[82]

*«Я стала **амбасадором** проєкту».*

Бук-блогер – з англ. book – книга; (англ. blog - щоденник) - книжковий блогер[83].

*«Шукаю **бук-блогерів** для презентації книжкової новинки видавництва».*

Спікер – речник.[84]

---

[79] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/randomnyi.- Дата звернення: 6.11.2024.

[80] Інтернет-словник: Вікісловник.- [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wiktionary.org/wiki/%D1%84%D0%B5%D0%B9%D0%BA. – Дата звернення: 6.11.2024.

[81] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B0%D0%B9%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C. – Дата звернення: 6.11.2024.

[82] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B0%D0%BC%D0%B1%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D1%80. – Дата звернення: 6.11.2024.

[83] Інтернет-словник: Вікісловник.- [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B5%D1%80_(%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F). Дата звернення: 8.11.2024.

[84] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/spiker. - Дата звернення: 6.11.2024.

*«Я рекламую інформаційний продукт лише тоді, коли сама є його частиною. в іншому разі не можу бути відповідальною за якість інформації чи **спікерів**, яких не знаю».*

Сторізмейкер – виробник розповідей.

*«Сама собі **сторізмейкер».***

Трендсетер – людина-приклад[85]**.**

*«Он купила днями квитки собі і дітям на різне у жовтні. Чи вважаю я себе **трендсетером** здорової людини? Так».*

Фанатка – фемінітив від фанат; ентузіаст, уболівальник; самовідданий аматор чого-небудь.[86]

*«Але я велика поціновувачка чи навіть **фанатка** її ранньої творчости: ці дитячі ілюстрації – то якесь диво».*

5) Назви соціальних та культурних явищ:

Блекавт – (англ. *blackout*) - масове припинення надходження електричної енергії до споживачів внаслідок аварії або воєнних дій[87].

*«Кожного разу, коли вимикать світло, я миттєво згадую **блекавт** вже навіть поза раціо, в ту ж секунду згадую».*

Брейнштормити - *англ.brain – мозок; (або «злива ідей», ґенерування ідей, англ. Brainstorming)* - блискуча ідея.[88]

*«Ліда **брейнштормить** Дару».*

Вікенд - час відпочинку від суботи до понеділка; вихідні дні[89].

*«І тепер замість писати дисертацію, читаю їх увесь **вікенд».***

---

[85] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/trendseter. - Дата звернення: 6.11.2024.

[86] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D1%84%D0%B0%D0%BD. – Дата звернення: 6.11.2024.

[87] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D1%83%D1%82. - Дата звернення: 6.11.2024.

[88] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B1%D1%80%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D1%88%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BC. - Дата звернення: 6.11.2024.

[89] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B2%D1%96%D0%BA%D0%B5%D0%BD%D0%B4.- Дата звернення: 6.11.2024.

Донат – (англ. donate — пожертвувати) - благодійний внесок[90].

Донатити – дієсл. від донат; жертвувати[91].

*«Зустрінусь із вами на каві за найбільший **донат**: людина, що у такий самий спосіб нещодавно купила зустріч зі мною на одному благодійному авкціоні, **задонатила** свою суму на військо…»*

*«Дякую кожному, хто **задонатив** 10 гривень і 1000 гривень…»*

*«…але готовий був **донатити** на Україну, коли це ще не було мейнстрімом».*

Інвестувати - вкладати капітал у які-небудь галузі економіки, підприємство, справу.[92]

*«В кожен проєкт ти **інвестуєш** сотні тисяч гривень, бо насправді красиву книжку не можна зробити дешевше, і ці кошти, які ти заощаджував роками, ти вкладаєш, звісно, без жодних гарантій».*

Кейс - тека, перев. для ділових паперів, у формі плоскої валізки.[93]

*«Раніше у **кейсах** адвоката Івана Сулими – захист колаборантів, підозрюваних у державній зраді та проросійських пропагандистів як от Руслана Коцаби та Світлани Царьової».*

Комунікувати - обмінюватися інформацією; спілкуватись.[94]

*«…а з більшими дітьми **комунікувати** мені якось не конче виходить».*

Косплей – вдаванки.[95]

---

[90] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/donat-hroshi. – Дата звернення: 6.11.2024.

[91] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/donatyty. – Дата звернення: 6.11.2024.

[92] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8 . - Дата звернення: 6.11.2024.

[93] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BA%D0%B5%D0%B9%D1%81. – Дата звернення: 6.11.2024.

[94] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8. - Дата звернення: 6.11.2024.

[95] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/kosplei. – Дата звернення: 6.11.2024.

*«Цікаво, що Памво Беринда наділяє своїх пастухів у різдвяних віршах 1616 року таким самим Даром мови, коли вони бачать світло зірки, це може бути **косплей** саме на Зіслання, принаймі так припускаю в дисертації, хоча ми не можемо знати очно».*

Латентний - який не виявляється зовнішньо; прихований.[96]

*«Таких нагод, коли можна відчути це настільки виразно, а не **латентно**, насправді не так уже й багато».*

Локальний - який не виходить за певні межі; місцевий.[97]

*«Тож поки що я принаймі подосліджують ту рідну **локальну** традицію, для якої основою була геометрія, геометричні взори».*

Локація - місце розташування, проведення чого-небудь; частина території (простору), що відповідає певним вимогам[98].

*«Цим зумовлений і вибір **локації** для презентації, — усі ці краєвиди Ви побачите на розгортах книжки, а розгорток загалом 13, по 4 строфи на одній».*

Ліміт - норма, у межах якої дозволено користуватися чим-небудь, використовувати щось.[99]

*«Ставте посильні **ліміти**, які легко виконувати, але які однак забезпечать регулярність: 5 сторінок щодня».*

Перформанс - *від англ. performance* — вистава, спектакль.[100]

---

[96] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%B9. – Дата звернення: 6.11.2024.

[97] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9. – Дата звернення: 6.11.2024.

[98] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F. - Дата звернення: 6.11.2024.

[99] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BB%D1%96%D0%BC%D1%96%D1%82. - Дата звернення: 6.11.2024.

[100] Інтернет-словник: Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%81. - Дата звернення: 6.11.2024.

«З Вашого дозволу поділюсь враженнями за кілька днів, ***перформанс*** *вартий окремої уваги, ми аплодували хвилин десять; я нині вже всьо».*

Презент – подарунок[101].

«Оці сільські чи селищні магазини вдома, де можна знайти все – від нічної сорочки бабі на ***презент*** *до свідомої, а деколи й - чого гріха таїти – не такої уже й свіжої ковбаси».*

«Ігор, наприклад, сьогодні купив собі нову подушку, щоб Миколай мав де покласти ***презент****».*

Сепарація – відокремлення[102].

«Ідея ***сепарації****, відокремлення дитини від матері (а матері від дитини), яку я озвучую тут як основну, озвучую не просто для красивих слів».*

Треш – трясця; сміття.[103]

«А тепер уявіть, наскільки в нас зросійщена мова, якщо такі прості слова ми не уявляємо без кцискг ЗАНИМАТСА чи як там воно правильно ***треш».***

6) Назви на позначення професійної діяльності блогерки:

Анонс - попереднє, завчасне оголошення про спектакль, фільм, лекцію та ін.[104]

«У день народження Григора Тютюнника – ***анонс».***

Асиміляція – уподібнення.[105]

*«Про найбільшу ваду моєї мови, білінгвізм****,*** *білоруську та* ***асиміляцію».***

---

[101] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82. - Дата звернення: 6.11.2024.

[102] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D1%81%D0%B5%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F. – Дата звернення: 6.11.2024.

[103] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/tresh. - Дата звернення: 6.11.2024.

[104] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%BD%D1%81. – Дата звернення: 6.11.2024.

[105] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BB%D1%8F%D1%86%D1%96%D1%8F. - Дата звернення: 6.11.2024.

Білінґвізм – двомовність.[106]

*«Про найбільшу ваду моєї мови, **білінґвізм,** білоруську та асиміляцію».*

Бук-трейлер – книгоафіша[107].

*«Власне знімаємо **бук-трейлер».***

Коректувати – коригувати.[108]

*«Я читала ще минулої осені, коли інтерв'ю були тільки змакетовані на папері і ще не подавались до друку, бо на них я вчилась **коректувати** у видавництві Старого Лева».*

Лінґвіст – мовознавець**.**[109]

*«Про це кажуть всі притомні **лінґвісти**».*

Нон-фікшн – нехудожня література[110].

*«Маю дурнувату звичку усюди підглядати, що читають люди. Спа, але кожен третій із книжкою і це переважно **нон-фікшн**, хоч є і художка».*

7) Назви у сфері моди:

Лук – (з англ. Look – дивитись, виглядати) - образ.

*«І яку б класну ти історію не написав – вона ніколи не озветься в профілі так гучно, як новий **лук** фешн-дів».*

Мерч – річ на спогад.[111]

*«Дарусина футболка - **мерч** благодійного проєкту, який я підтримую...»*

---

[106] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%BC. - Дата звернення: 6.11.2024.

[107] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/buktreiler. Дата звернення: 18.11.2024.

[108] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8. - Дата звернення: 6.11.2024.

[109] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82. – Дата звернення: 6.11.2024.

[110] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/non-fikshn. - Дата звернення: 6.11.2024.

[111] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/merch. - Дата звернення: 6.11.2024

Фешн – мода.[112]

*«І яку б класну ти історію не написав – вона ніколи не озветься в профілі так гучно, як новий лук **фешн**-дів».*

8) Назви на позначення емоційного стану, страху:

Драйвить - емоційна піднесеність, напористість, енергійність, спонукання до дії.[113]

*«Прикол у тому, що мене вся ця дич **драйвить** і дає снагу жити».*

Емпатійність - здатність людини розуміти й відчувати емоційний стан інших людей, сприймати їхній спосіб мислення; співчуття, співпереживання.[114]

*«Дара – мови тварин, **емпатійності**, ніжности й чуйности до світу».*

Емпіричний - (англ. *empirical*, нім. *empirisch*) - все те, що отримано шляхом експеременту, на практиці, засноване на досвіді, спостереженні.[115]

*«То є **емпіричний** досвід».*

Кайфовий - який приносить задоволення; приємний[116].

*«Я зрозуміла головне, що це складно, але це набагато простіше, ніж я собі уявляла. І ще один інсайд я засвоїла, що бути водієм **кайфовіше**, ніж бути пасажиром».*

*«Ви маєте знати, як **кайфово** видаються ті книжки!»*

Крінж - сором за чужі вчинки.[117]

---

[112] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/feshn-vik. - Дата звернення: 6.11.2024

[113] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B4%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%B2. - Дата звернення: 6.11.2024.

[114] Інтернет-словник Горох. –[Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B5%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%96%D1%8F. - Дата звернення: 6.11.2024.

[115] Інтернет-словник: Вікісловник. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BC%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0. Дата звернення: 8.11.2024.

[116] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BA%D0%B0%D0%B9%D1%84%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9. - Дата звернення: 6.11.2024.

[117] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BA%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%B6. - Дата звернення: 6.11.2024.

*«Ні, я все розумію, без **кріндж**і і гароварщини не буває нормальної музики, але є те, що вже занадто, як от карта України на трусах чи схожі наративи».*

Тригернути – дратувати.[118]

*«Коли вдома сьогодні вимкнули світло чи то планово, чи аварійно, - не знаю, я не встигла нічого проаналізувати: мене просто одразу нещадно **тригернуло».***

Флешбек – англ. *flashback* — повернення до попереднього; спогад[119].

*«Він тут наче й простий, але не найпростіший. перепрошую за шкільні **флешбеки».***

*«Наталя грала дітям на піяніні. Звучить весело? А мені та темінь була виснажливою настільки, що коли я зайшла сьогодні додому – в інший день, в іншому місті – в ситуацію знеструмлення, заледве не розплакалась від **флешбеку** й інтрузії».*

Фобія – страх.[120]

*«Але у нас навіть ті самі **фобії**, дуже виразні».*

9) Назви транспорту:

Електрокар - те саме, що електромобіль.[121]

*«Буду вчитись на **електрокарі».***

10) Назви скорочень:

*«У першому стороз є "зі мною сварились", то я Вам принагідно розкажу, що у керуванні у цій сполуці неможливо помилитись, бо можна казати і "на мене сварились", і "мене сварили", і навіть "сварились мені" (**омг**, теж правильно, хоч і застаріла форма».*

---

[118] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/tryheryty. - Дата звернення: 6.11.2024

[119] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/fleshbek. - Дата звернення: 6.11.2024

[120] Інтернет-словник: Словотвір. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/-fobiia. - Дата звернення: 6.11.2024

[121] Інтернет-словник Горох. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://goroh.pp.ua/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%80. – Дата звернення: 6.11.2024.

ОМГ – з англ. *Oh my God* – о Боже.

2.3. Професійна лексика в мовленні Юлії Сливки

Юлія Сливка, як відомо, за працює видавчинею, є докторкою філософії, а також авторкою власних книг, тому в її блозі можна побачити слова та словосполучення професійної галузі. Їх можна розділити на професійну лексику Юлії як видавчині та як філологині.

Слова та сполуки слів пов'язані з її видавничою діяльністю можна розділити на такі групи:

1) Слова, які стосуються саме підготовки текстів до друку чи публікацій:

Анотація – короткий опис того, що всередині[122].

*«Я обов'язково читаю **анотацію** – короткий опис того, що всередині».*

Бук-трейлер – з англ. book – книга; (англ. *trailer*, від *to trail* — «волокти, тягати») - відеоролик, який складається з коротких і зазвичай найбільш видовищних уривків фільму для його анонсування або реклами[123].

*«Власне знімаємо **бук-трейлер».***

Друк – процес виготовлення друкованої продукції; друкування [СУМ, II, 426].

*«А це Олег вносить останню правку перед тим, як надіслати файли нової книжки в **друк».***

Додрукарська підготовка - (англ. *Prepress*) - процес виготовлення електронних макетів поліграфічних виробів з використанням настільних видавничих систем.[124]

---

[122] Сливка Ю. Тексти в мережі Інстаграм [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.instagram.com/slyva_jalova_lova/ .- Дата звернення: 8.11.2024.

[123] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%80%D0%B5%D0%B9%D0%BB%D0%B5%D1%80. Дата звернення: 8.11.2024

[124] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0. – Дата звернення: 8.11.2024.

«Найцікавіше, що дія книги відбувається у наш час – 2023 рік, на фоні подій війна, як і насправді; основний читач – підлітки, однак я сама у свій час прочитала це з несподіваною насолодою, ***додрукарська підготовка*** *триває уже кілька місяців».*

«Ну і забагато я на себе зараз взяла ***додрукарської****, звісно, а точніше на вісім (!) книг більше, ніж мені було б комфортно вести, але втриматись і спинити мене неможливо: будуть нові, працюю без дедлайнів, у насолоду (сама в шоці)».*

Редагувати – перевіряти, виправляти або відповідно оформляти певний текст. [СУМ, VIII, 481]

«Просто приїхала собі ***редагувати*** *черговий рукопис на наймальовничішу гору Львівщини».*

«Я почала ***редагувати*** *рукопис – і одразу захотіла зробити максимально видимою його глибину саме у такий спосіб, відомий мені з книгодруків бароко».*

Рукопис – текст будь-якого твору, написаний автором від руки або надрукований на машинці. [СУМ, VIII, 906]

«А я закінчую редагувати ***рукопис*** *нашої хлопчачої книжки, яка у 2025 здобуде премію Нестайка, згадаєте мої слова».*

«Просто приїхала собі редагувати черговий ***рукопис*** *на наймальовничішу гору Львівщини».*

«Я почала редагувати ***рукопис*** *– і одразу захотіла зробити максимально видимою його глибину саме у такий спосіб, відомий мені з книгодруків бароко****».***

Сюжет – система подій у літературному творі, через які письменник розкриває характери персонажів і зміст твору. [СУМ, IX, 907]

«На подвір'ї костелу святого Йосипа, що розташований одразу навпроти замку, відбудеться розв'язка ***сюжету,*** *- і це остання ілюстрація книги».*

«Сюжет*, що розгортається у неповній сім'ї, покликаний сказати дитині: ТАК БУВАЄ і це теж окей».*

Шрифт – повний комплект друкарських літер певного типу й малюнка, необхідний для вибору якого-небудь тексту. [СУМ, XI, 530]

*«Я вже **шрифтом** керую для своєї дитячої (2025)».*

*«Я тут ніби каву п'ю з Олегом, але насправді я кавів просто так ніколи п'ю!)) ми сьогодні пів дня бавились **шрифтами** в одній книжці».*

2) Слова, які стосуються видання творів:

Арт-видання – (від *англ.* Мистецтво), окремий друкований твір, збірка і т.д., виданий у світ. [СУМ, I, 383] Друкований твір з малюнками, виданий у світ.

*«Сьогодні надсилаємо книги на Книжковий Арсенал, зокрема **арт-видання** «АБЕТКА».*

Видання – окремий друкований твір, збірка і т.д., виданий у світ. [СУМ, I, 383]

*«Дуже малознане **видання** у трьох томах, що колись була мені нараяла Ірина Дмитрівна і я того самого року замовила його собі в мами на день народження: сама грошів не мала взагалі, а на д/н конце мала бути годна книжка».*

*Сьогодні оприлюднили довгі списки і це **видання** відібрали у **номінацію дорослої літератури.***

Верстка – розташувувати набір тексту по сторінках. [СУМ, I, 331]

*«У цій книжці ми використали візуальну **верстку**, коли шрифти реагують на кожен порух сюжету та буквально зображують сенси, віддзеркалюють значення слів уже навіть своєю формою».*

Наклад – видання, тираж. [СУМ, V, 103]

*«І в час, коли про романи, що засвідчували злочини радянської влади, а це «Тигролови», «Сад Гетсиманський» чи бодай «Чому я не хочу повертатись в ссср?» (памфлет) могли нічого, абсолютно нічого не знати в Україні, великими **накладами** і кількома мовами вони друкувались в Європі».*

Поліграфія – (від полі – багато, графо – пишу) галузь техніки, сукупність технічних засобів для множинного репродукування текстового матеріалу й графічних зображень[125].

*«Запрошую насолодитись цією **поліграфією** наживо».*

Примірник - одиничний предмет, коли йдеться про друкований чи рукописний текст. Поняття тотожне в більшості випадків слову «екземляр»[126].

*«Сьогодні вночі цей **примірник** дістали з-під завалів у місці влучання російської ракети, всі живі».*

Тираж – кількість примірників друкованого видання одного випуску. [СУМ, X, 119]

*«Дякую тим, хто ширить нашу ініціятиву з **тиражем**, створеним для ЗСУ: він хоч і не розлетівся за добу, але став видимим иншим і це винятково завдяки цим Вашим поширенням».*

*«Оновлено: відвантажений **тираж** вичерпано».*

Том – частина якого-небудь твору, збірки творів, видання, яке становить окрему книжку, а також окрема книжка якогось твору, збірки творів, видання. [СУМ, X, 182]

*«Дуже малознане видання у трьох **томах**, що колись була мені нараяла Ірина Дмитрівна і я того самого року замовила його собі в мами на день народження: сама грошів не мала взагалі, а на д/н конце мала бути година книжка».*

3) Слова, які стосуються жанрів твору та частин книг:

Нон-фікшн – нехудожня література.[127]

*«Маю дурнувату звичку усюди підглядати, що читають люди. Спа, але кожен третій із книжкою і це переважно **нон-фікшн**, хоч є і художка».*

---

[125] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F. Дата звернення: 8.11.2024.

[126] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA. Дата звернення: 8.11.2024

[127] Інтернет-словник: Словотвір. – Режим доступу: https://slovotvir.org.ua/words/non-fikshn. - Дата звернення: 6.11.2024.

Палітурка – обкладинка, оправа для зброшурованих листків книги. [СУМ, VI, 30]

*«Тверда матова **палітурка** зі сяйвом окремих зір і назва теж делікатно виблискує».*

Подвійна обкладинка – паперова обкладинка, що надівається на палітурку або основну обкладинку.[128]

*«Книжка з **подвійною обкладинкою** у людини, яка ніколи не любила подвійних обкладинок».*

Форзац – подвійний аркуш паперу, що з'єднує книжку з внутрішньою частиною обкладинки, а також служать для оформлення книжки. [СУМ, X, 617]

*«Уже не так очевидно поєднаний і з **форзацом».***

Художка – розм. від хужожня література – уся сукупність художніх творів того чи іншого народу, періоду або всього людства. [СУМ, IV, 529]

*«Маю дурнувату звичку усюди підглядати, що читають люди. Спа, але кожен третій із книжкою і це переважно нон-фікшн, хоч є і **художка».***

Слова та словосполучення, які Юлія Сливка використовує у своєму мовленні як філологиня можна розділити на мовознавчу діяльність та літературну, а саме:

- Класифікація слів з мовознавчої сфери:

1) Слова і сполуки, які пов'язані з лексикологією:

Абсолютні синоніми – повністю тотожне слово. [СУМ, IV, 185]

*«В мові не існує **абсолютних синонімів».***

Антонім – пари слів з протилежними значеннями**.** [СУМ, I, 51]

*«[Останній] - це той, що наостанку, вкінці. Той, що щось завершує, закінчує. Це протилежне за значенням **(антонім)** до слова [перший]. Натомість [крайній] - це той, що скраю».*

---

[128] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%83%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D0%B0. Дата звернення: 8.11.2024.

Арго – умовна говірка якого-небудь соціального середовища (групи). [СУМ, І, 57]

*«Писала слово заколка і згадала fun fact з філологічного: разом зі словами прикол лексеми пішли з **арго** – з тюремного сленгу».*

Архаїзм -застаріле слово. [СУМ, І, 63]

*«Зараз це вже стало **архаїзмом».***

Діялект – місцевий різновид мови. [СУМ, ІІ, 294]

*«Тюремний сленг, гуцульський **діялект**, акцент людини з діяспори, професійна лексика і лексикон загалом скаже, хто ти й навіть звідки, що ти робиш у житті, де народився й де зараз живеш. мова однаково видасть гопника з району та інтелігента у сьомому коліні».*

Етимологічний – прикм. до етимологія; фахівець з етимології, походження слова. [СУМ, ІІ, 491]

*«Уже самою мовою ми надаємо їй силу та здатність впоратись зі складними життєвими труднощами, пов'язаними з її здоров'ям, особливо підтримуючи їх цією вірою і доброзичливим ставленням, що **етимологічно** кодує таке слово».*

Канцеляризм – слово, або зворот, притаманні стилю ділових паперів, документів. [СУМ, ІV, 90]

*«Але оцей **канцеляризм** радянський «копія вірна» так вкорінився в державних установах, що коли я починаю пояснювати, наприклад, в податковій, то на мене дивляться, як на чужоземця».*

Лексикографічний – словниковий. [СУМ, ІV, 473]

***«Лексикографічні** спроби упорядкувати українську до того траплялись, але вони не можуть стати в один ряд з цією працею і далі Ви зрозумієте, чому».*

Лексема – слово як самостійна смислова одиниця. [СУМ, ІV, 350]

*«Обесценна **лексика**»*

***«Лексема** «пацієнт» натомість нейтральна з погляду мови, а її вживання значно турботливіше»*

*«Пацієнт – **асертивна лексема**, що вдало називає речі своїми іменами, однак жодним чином не порушує гідності людини».*

*«Другим значенням **лексеми** (латук) є трав'яниста городня рослина – вид салату, листя якої вживається як їжа в сирому вигляді…»*

Це явище називається **міжчастиномовна омонімія**, до речі

Скальковані сполуки – створений вислів за зразком будови відповідного вислову іншої мови. [СУМ, IV, 80]

*«Оце взагалі цілком **скальковані сполуки».***

Сленг – розмовний варіант професіонального мовлення. [СУМ, IX, 90]

*«Тюремний **сленг**, гуцульський діялект, акцент людини з діяспори, професійна лексика і лексикон загалом скаже, хто ти й навіть звідки, що ти робиш у житті, де народився й де зараз живеш. мова однаково видасть гопника з району та інтелігента у сьомому коліні».*

*«Радше **сленг**, у Львові люблять так казати у розмові, але я не прихильник».*

Термінологія – сукупність термінів якоїсь галузі науки, техніки. [СУМ, X, 88]

*«Сьогодні у stories української автомобільної **термінології».***

Топонім – власна географічна назва**.** [СУМ, X, 198]

*«Ми не можемо гратись зараз цим **топонімом**, за ним тепер чіткі конотації, до яких неетично наближатись навіть псевдо для дітей, як я вважаю».*

*«Національна комісія зі стандартів державної мови про перейменування запропонувала нібито декомунізувати **топонім**, але я то називаю «скажи дурневі молитися – то він чоло розіб'є».*

2) Слова і сполуки, які пов'язані з морфемікою та словотвором:

Постфікс – (від лат. *postfixus* — після + прикріплений) — *лінгв.* афікс, розміщений у кінці слова після формотворчого суфікса.[129]

«…але там один нюанс, ***постфікс».***

Префікс – значуща частина слова, що стоїть на початку слова, тобто перед коренем.[130]

***«Префікс** ДЕ – походить з грецького «дека» і означає десять».*

Суфікс – значуща частина слова, що стоїть між коренем та закінченням. [СУМ, IX, 863]

«Новий правопис визначає, за допомогою ***суфіксів*** *можна утворювати фемінітиви».*

Фемінітив - група слів жіночого роду за певним станом, альтернативних або парних аналогічним словам чоловічого роду (маскулівітивам), від яких вони утворюються суфіксально.[131]

«Новий правопис визначає, за допомогою суфіксів можна утворювати ***фемінітиви».***

Флективний – стосується до флексії, який утворює форми за допомогою флексії(закінчення). [СУМ, IX, 606]

«Відмінювання всіх слів (українська мова є ***флективною*** *за своєю природою, у нас є відміни і відмінки)».*

3) Слова чи сполуки, які пов'язані з фонетикою та отоепією:

Дифтонг – сполучення двох голосних звуків, що вимовляється як один склад. [СУМ, II, 290]

«Тепер ***дифтонг*** *[ау] можна (і треба) передавати через [ав] в усіх словах».*

---

[129] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%84%D1%96%D0%BA%D1%81. Дата звернення: 8.11.2024.

[130] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D1%84%D1%96%D0%BA%D1%81. Дата звернення: 8.11.2024.

[131] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8. Дата звернення: 8.11.2024.

Подвійний наголос – наголос, що міняє місце в межах одного й того самого слова. [СУМ, V, 52]

*«Так, це дійсно **паралельний, подвійний наголос** тобто зараз вважається нормою наголошувати і так, і так».*

4) Слова чи сполуки, які пов'язані з морфологією:

Прикметник – самостійна частина мови, яка виражає ознаку предмета і відповідає питання на який?, яка?, яке?, які?.

*«Українській мові властива **прикметниковість».***

*«Більшість **двоскладових і проблемних прикметників** мають наголос на закінченні: тонкий, котрий, чарівний, фаховий, черговий».*

5) Слова чи сполуки, які пов'язані із синтаксисом:

Підмет – головний член речення, що означає предмет дії, стану, властивості або якості, звичайно виражених присудком. [СУМ, VI, 455]

Присудок – один з головних членів двоскладного речення, що означає дію або стан предмета, вираженого підметом. [СУМ, VIII, 53]

Синтаксис – розділ граматики, який вивчає способи поєднання й розміщення слів у мові. [СУМ, IX, 186]

Складений іменний присудок – який складається з декількох частин, дієслівної зв'язки та іменної частини. [СУМ, IX, 277]

*«А збиває вас з пантелику **синтаксис**. Речення складається з **підмета і присудка**, а точніше підмета ВСЕ і **складеного іменного присудка** БУДЕ Україна»*

Керування – зв'язок між словами в реченні, при якому залежне слово ставиться в тому відмінкові, якого вимагає керуюче слово. [СУМ, IV, 143]

*«У першому сториз є "зі мною сварились", то я Вам принагідно розкажу, що у **керуванні** у цій сполуці неможливо помилитись, бо можна казати і "на мене сварились", і "мене сварили", і навіть "сварились мені" (омг, теж правильно, хоч і застаріла форма)».*

- Класифікація слів, які пов'язані з літературною діяльністю:

Оксимирон – стилістичний засіб, коли свідомо поєднуються протилежні за змістом поняття, які разом діють нове уявлення. [СУМ, V, 683]

*«…тупо **оксимирон».***

Памфлет – публіцистичний твір сатиричного характеру, спрямований проти якого-небудь політичного або суспільного явища чи окремої особи. [СУМ, VI, 37]

*«І в час, коли про романи, що засвідчували злочини радянської влади, а це «Тигролови», «Сад Гетсиманський» чи бодай «Чому я не хочу повертатись в ссср?» **(памфлет)** могли нічого, абсолютно нічого не знати в Україні, великими накладами і кількома мовами вони друкувались в Європі».*

Ремарка – авторська примітка в тексті в творі. [СУМ, VIII, 500]

*«Відчуваєте значення цієї **ремарки?»***

Розв'язка сюжету – кінець, завершення твору. [СУМ, VIII, 641]

*«На подвір'ї костелу святого Йосипа, що розташований одразу навпроти замку, відбудеться **розв'язка сюжету,** - і це остання ілюстрація книги».*

Стилістичні фігури - синтаксичні мовні звороти, орієнтовані на незвичність слововживання, посилення емоційності, образності вислову, оздобу мовлення.[132]

*«Я розумію, **стилістичні фігури** і **художні засоби**, пісенька і все таке, але доки ми будемо іще й неповноцінно апелювати з позиції жертви?»*

Художні засоби – прийоми та засоби, які автор художнього твору використовує, оповідаючи історію.[133]

*«Я розумію, стилістичні фігури і **художні засоби**, пісенька і все таке, але доки ми будемо іще й неповноцінно апелювати з позиції жертви?»*

---

[132] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.wikidata.uk-ua.nina.az/%D0%A1%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8.html. Дата звернення: 8.11.2024.

[133] Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D1%96_%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8. Дата звернення: 8.11.2024.

2.4. Використання норм «скрипниківки» у блозі Юлії Сливки

Харківський правопис, або «скрипниківка», – це перший загальноукраїнський правопис, який об'єднав норми та звичаї мовців східних, центральних та західних теренів України. Правопис впорядкував українську літературну мову, усунув розбіжності, що виникли в правописній системі під впливом російської, польської мов та різних діалектів, унормував написання іншомовних слів та власних імен. І хоч цей правопис через репресії був чинний тільки до 1933 року, він все ж мав важливий вплив на нормування системи сучасної української літературної мови.

У 2019 році Українська національна комісія з питань правопису у чинній на сьогодні редакції «мовної конституції» повертає деякі особливості «скрипниківки», проте не кодифікує єдиний варіант правописної норми, а дає можливість мовцю обирати одну з паралельних форм.

Юлія Сливка у своєму блозі надає перевагу використанню норм «харківського» правопису, бо вважає, що він відповідає законам української мови, послідовний та обґрунтований лінгво-історичними передумовами.

Використання «скрипниківської» правописної норми в блозі молодої філологині можна поділити на дві групи:

1) слова, які авторка вживає відповідно до чинного правопису 2019 року, обираючи давнішу норму;

2) слова, які Юлія Сливка використовує відповідно до правил «скрипниківки», що не стали кодифікованими у чинній редакції українського правопису 2019 року.

Крім того, Юлія Сливка на своїй сторінці часто пише про «скрипниківку», наголошує на важливості цього правопису та пояснює, чому потрібно надавати перевагу саме йому, а також чим він відрізняється від правописних змін, які ввели в 2019 році.

Прикладами дотримання правил чинного правопису у мовленні Юлії є:

1. вживання іменників ІІІ відміни на *-ть* у родовому відмінку однини із закінченням *-и*:

*«…а точніше містичної **повісти**, запросила у мандрівку буквально відчути чар місцини».*

*«Я рекомендую далеко не ходити: площа Ринок теж уже близька та усвідоммо ж нарешті вагу роботи цієї **постати**, Сизифову її працю!!!»*

*«…а не уявляти і не могти припинити робити, як востаннє спускається по сходах Ірина Фаріон за кілька секунд до своєї насильницької **смерти».***

*«І я вірю в те, що не треба танцювати з бубнами і знімати рилзи в національному одязі, щоб поширювати будь-яку ідею **ідентичности».***

*«Але я велика поціновувачка чи навіть фанатка її ранньої **творчости**: ці дитячі ілюстрації – то якесь диво».*

*«Я – правнучка, третє покоління – не завжди розуміла чи то радше не сповна поділяла ту велику радість від державного свята – Самої **Незалежности** (!)»*

*«Писала про спа і згадала инше – оповідання Генріха Белля «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа», багатовимірне у **можливости** інтерпретацій, коли пораненого солдата Другої світової несуть на ношах коридорами рідної школи, уже переоблаштованої на військовий шпиталь».*

*«У другу річницю **пам`яти** теракту в Оленівці небо в Красному, ніби елізіум».*

*«Вгадайте, за чиєю рекомендацією і тепер читаю вдруге, ніби створюю ефект **присутности».***

*«Майстерклас **любови».***

*«Це не найкорисніша історія для інформаційного простору зараз, бо це історія протесту проти національної **ідентичности** в селищі на Галичині…»*

*«Вийшла на зв'язок за місяць **відсутности».***

*«За системою **спорідненості** мов найближчою до української є білоруська мова».*

2. У словах, узвичаєних в українській мові з *ф* на місці давньогрецького *th*, відповідно до чинної норми допускається ортографічна варіантність: *Афіни та Атени.*

Юлія Сливка свідомо обирає замінювати у словах грецького походження літеру “тета” через питомий «т», а не «ф», як і пропонує нам «харківський» правопис:

*«На ютюбі є дебати про мову Фаріон – Колесніченко 2012 року, де Фаріон блискуче опонує, але на такі **етери** її завжди запрошували, щоб посміятись, позиціонували як божевільну».*

*«Дідо йде поволі й важко дихає, а потім сідає на лавку втомлено, ніби пробіг **маратон».***

*«Спойлер: бо це штучний радянський **міт».***

*«Дисертаційний **маратон** триває».*

*«Знайшла записку професорки **катедри** зі своєї першої наукової конференції».*

*«Її почали вживати телеведучі нічних випусків та **етерів».***

*«Сьогодні на **катедрі** роботу рекомендували до захисту».*

3. Давні дифтонги au/ou відповідно до «харківської» норми передаються через -*ав*. Сучасна норма правопису дозволяє варіантні позиції на місці дифтонгів (-*ау* або -*ав*). Блогерка ж обирає форму “скрипниківки”:

*«Попереднє рилз – доволі важливий меседж на иноземну **авдиторію».***

***«**Заради збільшення **авдиторії** треба би було запакувати це у рилз і загалом клепати рилзи, але я не маю сили то робити)))»*

*«-Дякую Вам, - кажу після **павзи** зусиллями».*

*«Кожного разу, коли вимикать світло, я миттєво згадую **блекавт** вже навіть поза раціо, в ту ж секунду згадую».*

*«Зустрінусь із вами на каві за найбільший донат: людина, що у такий самий спосіб нещодавно купила зустріч зі мною на одному благодійному **авкціоні**, задонатила свою суму на військо…»*

***«… павза**…»*

Прикладами того, як Юлія Сливка використовує правила «харківського» правопису, що не стали чинною нормою у 2019 році, можемо назвати:

- вживання йотованих голосних після голосних у загальних назвах іншомовного походження («при чім чуже *іа* передаємо через *ія*, *іе* – через *ієї*, *іи* – через *ію* (у загальних іменниках), але *іо* через – *іо*»):

«Сьогодні о 15:00 у Львові відбудеться відкриття ***меморіяльної*** *таблиці професору, доктору філологічних наук, політичному діячу Ірині Фаріон».*

«…а тоді по-сестринськи змовницьки усміхається віч-на-віч до Ліди, що поки що нанімо впускає ці ***діялоги*** *собі в голівоньку, й повільно підтакуючи своєю каже: - А ми будемо».*

«На замовлення родини та близьких на 9-ий день з убивства «УкрПошта» виготовила марку в межах ***проєкту*** *«Власна марка»».*

«Я чесно не маю часу і бажання запаковувати це все в трендові рилси заради охоплень адекватного виховання, то хіба наймати ***спеціяльну*** *людину, але для мене це не так контент, як спосіб життя і мислення, яким я ділюсь, а не що навмисно продукую, бо я же блогер; і так було завжди, ще коли не було мейнстримом».*

«Запрошую талановитих студентів і випускників ***спеціяльностей*** *графічний дизайн/книжковий дизайн/видавнича справа надсилати резюме з мотиваційним листом та прикладами своїх робіт».*

«Я ціную ***ентузіязм*** *і відданість більше за професійність і готова щедро ділитись своїми знаннями та відчуттям видань».*

«Один з таких іконостасів ***геніяльного*** *Тараса Лозинського 1998 року було встановлено й у Винниках, то околиця Львова…»*

«Дякую тим, хто ширить нашу ***ініціятиву*** *з тиражем, створеним для ЗСУ: він хоч і не розлетівся за добу, але став видимим иншим і це винятково завдяки цим Вашим поширенням».*

«Офіційно заздрю мешканцям Сихова: у вас найкращі овочі-фрукти в місті і деколи я до вас їду ***спеціяльно****, ну а шо».*

«МатеріЯли, *Иноземна. 3 курс – це 2013 рік, коли це не те, щоб не було мейнстримом, це було незаконно».*

*«Із запропонованих **варіянтів** найвдаліший другий у своєму другому прикладі».*

*«Але в мами і кардинально инша **спеціяльність**, і в художній уподобання відрізняються».*

*«Наталя грала дітям на **піяніні.** Звучить весело? А мені та темінь була виснажливою настільки, що коли я зайшла сьогодні додому – в инший день, в иншому місті – в ситуацію знеструмлення, заледве не розплакалась від флешбеку й інтрузії».*

*«Найестетичніша абетка, натхненна бабусиним квітником й виконана у поліграфічних **матеріялах преміюм** з листівкою, звідки проростає справжня квітка».*

*«У **діялекті** може набувати також значення грані чи гострого кута».*

*«Майже всюди поруч із отим власне українським правописним **варіянтом** паралельно подано до вжитку як рівноцінний і отой старий радянський варіант правопису».*

*«тюремний сленг, гуцульський **діялект**, акцент людини з **діяспори**, професійна лексика і лексикон загалом скаже, хто ти й навіть звідки…»*

*«Інститут української мови НАН України та Інститут мовознавства НАН України не підтримують цієї сумнівної **ініціятиви».***

***«**Діалекти є дописемним **варіянтом** української мови».*

- «передання німецького (голяндського) дифтонгу *еі* через *ай*»:

*«Чисто **Айнштайн**».*

- «власні назви иншомовного походження починаються з *е*, а не *є*»:

*«Головне цінністю це назвати, бажано **европейською**, щоб ніхто не перечив, і всі решта дурачки».*

*«Не заглядати нікому у рота і не мати когось чи навіть **европейця** за перший сорт, а себе – за другий».*

«І в час, коли про романи, що засвідчували злочини радянської влади, а це «Тигролови», «Сад Гетсиманський» чи бодай «Чому я не хочу повертатись

в ссср?» (памфлет) могли нічого, абсолютно нічого не знати в Україні, великими накладами і кількома мовами вони друкувались в ***Європі».***

- «відмінюються чужі іменники так, як відповідні українські»:

*«**Кіном** світовим теж не блисну зараз…»*

***«Кіна** не дивилась з 2018 (причину вгадати)».*

*«І дідові справді за кермо **авта** вже не варта сідати».*

*«До речі, гіви в інсті з російськими блогерами чи розіграші **авт** з російськими номерами - це дно».*

- «[и] на початку питомих слів української мови і ще 99 лексем за словником Бориса Грінченка»:

*«І чому так чи **инакше** – поговоримо на презентації", "Показати іще раз **иноземцеві**…»*

*«Мені тепер чи уже давненько подобається бути в інста епізодично, а не щоденно, ділитись важливими або **по-иншому** цінними для мене моментами, а не безперервно документувати своє життя».*

*«Вони не споживають жоден російський контент, реально взагалі не розуміють російської мови (вона для них тупо **иноземна**, вони швидше зрозуміли би іспанську)»*

*«Інформація про **инші** відділення «Укрпошти» та доступність у Львові буде пізніше».*

*«І чому так чи **инакше** – поговоримо на презентації».*

*«Ми уже знаємо: часто це надзвичайно драматичний вибір, коли в час терору тобі **иноді** миттєво доводиться обирати залишитись чи залишити…»*

*«А мені та темінь була виснажливою настільки, що коли я зайшла сьогодні додому – в **инший** день, в **иншому** місті – в ситуацію знеструмлення, заледве не розплакалась від флешбеку й інтрузії».*

*«За українську мову для своїх дітей би так боролись, як боремось за **иноземну».***

*«Якщо Ви не розумієте, про що я, подивіться закріплені stories Діани під назвою [моя **история**]».*

- Використання літери [г] замість [х] у запозичених словах на місці англійської [Н]:

*«Утеплила мене своїм **гуді**, вони у неї теж доступні»*

*«А взагалі **гайпонути** – то діло святе».*

*«Знову хтось помилився? – питає, як **Голмс».***

*«Ми **геловін** не святкуємо, хоч маємо на балконі три концептуальних гарбузи – печемо з медом і корицею на сніданок».*

- Використання фемінітивів:

*«Але я велика **поціновувачка** чи навіть **фанатка** її ранньої творчости: ці дитячі ілюстрації – то якесь диво».*

*«Як каже моя **етнографиня** Леся: обклалась роботою – аж пищу!»*

*«Головна **героїня** видання, що спускатиметься цими сходами, теж була **фотографиня**».*

*«І тоді для мене вона була феноменом у тому сенсі, що **айтівиця** так тонко володіє мовою».*

Висновки до ІІ розділу

На основі зібраного матеріалу можна зробити висновок, що Юлія Сливка у своєму блозі використовує велику кількість слів, які є спеціальною лексикою. Вона це робить із різних причин: місцевість, у якій вона виросла, справа, якою вона займається та розвиток технологій, що дозволяє їй використовувати нові слова іншомовного походження.

Мовними особливостями досліджуваного блогу стали:

- Діалектизми, зокрема фонетичні, а саме: зміни приголосних та голосних звуків; граматичні: змінені закінчення, додавання частки *си* до дієслів, використання старих форм давноминулого часу; синтаксичні: використання частки жеби/жи; лексичні різних тематичних груп.

- Нові слова іншомовного походження, які належать до лексики різних тематичних груп. Усі такі лексеми переважно англійського походженням. Простежено також, що до багатьох уживаних новітніх запозичень можна дібрати українські відповідники, а авторка використовує їх більше, бо вони набувають або вже набули тренду та популярності в українському інтернет-дискурсі зокрема та мовленні загалом.
- Професійна лексика, яка характеризує авторку за сферами її діяльності: це видавницькі та філологічні професіоналізми. Серед філологічної професійної лексики також можна виокремити ті, що стосуються мовознавства та літературознавства.
- Особливості використання норм Харківського правопису, яким Юлія активно користується та закликає нас обирати саме цей правопис, бо він більш автентичний та укорінений в історії української мови. Тут можемо чітко простежити, що з норм чинного правопису, який залишає нам право вибору з двох варіантів, авторка блогу обирає той варіант, який був чинним у «скрипниківці». Також Юлія Сливка активно послуговується ортографічними нормами 1928 року, які не кодифіковані в чинній редакції правопису української мови 2019 року.

Загалом блог письменниці та видавчині насичений інформативністю, поясненням різних правил та заглибленням в історію мови. На нашу думку, такі блоги є дуже цінними не тільки для філологів, а звичайним мовцям, які читають Юлію Сливку, бо таким чином вона підживлює зацікавленість людей до мови, її важливості в сучасному світі українців.

ВИСНОВКИ

Опрацювавши наукову літературу пов’язану з темою дослідження та проаналізувавши зібраний мовний матеріал, можемо дійти до таких висновків:

1. Завдяки глобалізації та інформатизації усіх сфер життя ми маємо більше можливостей для пізнання чогось нового чи глибшого ознайомлення з відомими для нас темами. Оскільки інтернет дає нам різні способи його використання, усе більше розвиваються соціальні мережі – сайти, які об’єднують багато людей і дозволяють по-різному передавати та обмінюватись інформацією.

2. У час щоразу більшого розквіту та популяризації вільної журналістики, бачимо, що всесвітня павутина дарує шанс на розвиток особистого блогу та публіцистики. Таким чином через активне користування соціальними мережами розвивається такий жанр як блог, що іншими словами називають мережевим щоденником. Його досліджували американці Д. Гілмор, Йорн Бергер, Пітер Мергольц, українською блогосферою займались С. Зайцева, О. Михайлова, О. Селютін, Г. Почепцов.

3. Основними об’єктами дослідження української блогосфери є якість та нормативність українськомовного контенту. Мова – це один з показників, який передбачає відмінність однієї нації від іншої. Щоправда, на жаль, в українській блогосфері сегмент рідної мови тільки набирає популярности. Для залучення більшої кількості людей до свого блогу, значна частка лідерів думок в інтернеті донедавна вели свої сторінки російською, хоч у повсякденному житті могли спілкуватись українською.

4. Оскільки, мова набуває все більшого значення як націєцентричне начало, то вона відіграє й важливе значення в блогосфері.

5. Досліджено, що загальновживана лексика становить основу сучасної української мови. Такі слова будуть зрозумілі будь-кому, незалежно від віку,

статі, місця проживання, соціального статусу та професійної діяльності людини.

6. Лексика обмеженого вживання – це слова, які використовують мовці залежно від регіону України, місця роботи, соціальної приналежности до якоїсь групи. Така лексика займає значну частину словника української мови.

7. Лексику обмеженого вживання ділимо на діалектизми, койне, професійні слова, терміни, жаргонізми та арготизми, сленг, застарілі слова та неологізми, а також просторічні слова.

8. Дослідження показало, що чітке розмежування між загальновживаною та обмеженою лексикою є умовним, оскільки з розвитком суспільства та науки відбувається поступове проникнення спеціальних термінів у загальновживану лексику, що забезпечує адаптацію мови до нових реалій і потреб суспільства.

9. На основі зібраного матеріалу можемо зробити висновок, що Юлія Сливка у своєму блозі використовує велику кількість слів, які є спеціальною лексикою. Вона це робить із різних причин: місцевість, у якій вона виросла, справа, якою вона займається та розвиток технологій, що дозволяє їй використовувати нові слова іншомовного походження.

10. На основі проведеного аналізу можемо стверджувати, що серед лексики обмеженого вживання найбільше авторка використовує нові слова іншомовного походження. Їх поділяємо на назви на позначення: цифрових технологій (*гаджет, клікбейт*); слова, які використовуються в соціальних мережах (*гуглити, коментити, лайфстайл*); абстрактні поняття (*вайб, апдейт, гайпонути, інсайд*); осіб/професій (*амбасадор, трендсетер, спікер*); соціальні або культурні явища (*блекавт, брейнштормити, донат*); назви професійної діяльности блогерки (*бук-трейлер*); сфера моди (*фешн, лук*); емоційного стану (*кайфовий, емпатійний, тригер, крінж*); траспорт (*електрокар*).

Простежено також, що до багатьох запозичених одиниць можна дібрати українські відповідники, проте авторка використовує більше власне

іншомовних слів, бо вони набувають або вже набули тренду та популярности в українському мовленні.

11. У досліджуваному блозі авторка активно використовує ортографічні норми Харківського правопису:

- вживання йотованих голосних після голосних у загальних назвах іншомовного походження («при чім чуже *іа* передаємо через *ія*, *іе* – через *ієї*, *іи* – через *ію* (у загальних іменниках): *діялоги, матеріяли, меморіяльний, спеціяльний;*

- «власні назви иншомовного походження починаються з *е*, а не *є»*: *Европа, европейський;*

- «відмінюються чужі іменники так, як відповідні українські»: *кіна, авт, авта;*

- «[и] на початку питомих слів української мови і ще 99 лексем за словником Бориса Грінченка»: *инакше, иноземний, исторія, иноді, по-иншому;*

- використання літери [г] замість [х] у запозичених словах на місці англійської [Н]: *гайпонути, гуді;*

- використання фемінітивів: *айтівиця, фотографиня, героїня;*

Можемо чітко простежити, що з норм чинного правопису, який залишає нам право вибору з двох варіантів, авторка блогу обирає той варіант, який був чинним у «скрипниківці». Також Юлія Сливка активно послуговується ортографічними нормами 1928 року, які не кодифіковані в чинній редакції правопису.

12. Професійна лексика в блозі авторки також достатньо представлена. Це можна пояснити тим, що Юлія активно розказує про свої робочі проєкти та ділиться різними мовними правилами та літературними новинками. Наприклад:

- видавнича професійна лексика: *анотація, додрукарська підготовка, друк, рукопис, шрифт, наклад, тираж, форзац, палітурка.*

- мовознавчі професіоналізми: *арго, архаїзм, антонім, постфікс, префікс, сленг, скальковані сполуки, лексема, топонім.*

- літературознавчі професійні слова: оксимирон, сюжет, стилістичні фігури, художні засоби, памфлет, ремарка.

13. Найменш чисельною групою лексики обмеженого вживання у мовленні блогу Юлії Сливки є діалектизми. Хоч вона багато транслює їх у своїх текстах, але це більше мовлення рідних авторки. Проте в інстаграмі блогерки також можна знайти діалектну лексику південно-західного наріччя, які вона вживає в особистому мовленні, чим підкреслює своє походження та любов до рідного говору.

У мовленні блогу фіксуємо такі риси наддністрянського говору:

- фонетичні: твердість приголосного [т] у дієсловах 3-ї особи однини і множини теперішнього часу і 2-ї особи множини наказового способу (любит, робит, ходит); [о] випадає у дієсловах (хтів, захтіла); у числівниках (штири); твердий приголосний *р* в кінці чи на початку слів (дуру, подвіру, ридочком); заміна [ск] на [шк] (шкельце).

- граматичні: звукова будова іменника (*слиза)*; форма називного відмінка множини присвійних прикметників (*дідови*); частка *си*: *сі — ся (спочивают чи, купіть си);* голосний звук на місці давнього *ятя* в іменнику (*ведра*); у займенниках — збереження давніх відмінкових форм — Зн. в. (*него*), О.в (*тею*); додавання частки -*во* до дієслів: (*наб'ю во, во хочу*); використання давноминулого часу в 3-ій особі множини (*були покрали*); творення форм 3-ї особи множини майбутнього часу з використанням минулого часу (*будем пили*).

- лексичні: на позначення назв осіб (*баба, дідо, цьоця*); страв (*бурачки, пироги, зупа*); частини тіла (*Ґарґоші, крижі*); побутові речі (*горнятко, тарілок*); окремі дієслова (*пантрувати, рихтувати, видіти*); тварин (*когут*); свят (*празник*); компліменти (*файний*); транспорт (*ровер)*; меблі (*куферка, креденс*); одяг (*лахи, камізелька, мешти*).

14. Загалом блог Юлії Сливки насичений інформативністю, поясненням різних мовних правил та заглибленням в історію української мови. Мовлення авторки індивідуальне, багате на лінгвальні засоби та звороти. Такі блоги збагачують україномовний інтернет-дискурс, дають можливість пересічним мовцям збагатити свій мовний світ, почерпнути важливу інформацію у легкій формі, підкріпити свою україноцентричну самосвідомість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. М. Довідник українська мова та література. Київ: Грамота, 2017. 566 с.

2. Бабій І. М. Українська блогосфера як відображення соціокультурних процесів. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. Львів, 2020. С. 16-19.

3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 342 С.

4. Білодід І.К. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. Київ: Наук. думка, 1973. 439 с.

5. Білодід І.К. Словник української мови: в 11 тт. АН УРСР. Інститут мовознавства. Київ: Наукова думка, 1970–1980.

6. Білорицька А.Є. Характеристики контенту блогу як репрезентації капіталів суб'єктів у блогосфері (на основі проведеного контент-аналізу). 2010. № 15. С. 108-113.

7. Гудзь Н.В. Інтернет-дискурс як новий тип комунікації: структура, мовне оформлення, жанрові формати. Житомир: Вид-во ЖДУ. 2015. 31 С.

8. Глущенко В.А., Овчаренко В.М., Руденко М.Ю. Виникнення і розвиток мови: навчальний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 37 с.

9. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., З.Б. Куделько Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ: Academia. 2000. 216 с.

10. Інтернет-енциклопедія «Вікіпедія». [Електронний ресурс]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0. Дата звернення: 9.11.2024.

11. Бабик С.П., Коць Т.А., Єрмоленко С.Я Літературна норма і мовна практика. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф». 2013. 320 с. / за ред. С. Єрмоленко.

12. Єрмоленко С.Я. Норма мовна. Українська мова: Енциклопедія. Київ: В-дво «Українська енциклопедія» ім. М. Бажана, 2000. 824с.

13. Зайцева С.В. Реалізація комунікативної функції мови в інтернет-блозі. Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Серия «Филология. Социальные коммуникации. Сімферополь, 2012. Том 25 (64) № 1. Частина 1. С. 71-74.

14. Зернецька О.Л. Глобальна політична блоґосфера – нова арена політичної комунікації. Політичний менеджмент. Київ, 2009. № 2 (35). С. 13–26.

15. Іллюк Н.О. Блогосфера як прояв «Громадянської» («Громадської», «Народної») журналістики. Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». Сімферополь, 2012. Том 25 (64), № 4, Ч. 1. С. 223–229.

16. Ковтюх С.Л. Різниця між поняттями «активний словник», «загальновживана», «міжстильова» та «емоційно нейтральна» лексика. Наукові записки ЦДПУ. Серія: Філологічні науки. Кропивницький: КОД, 2018. Вип. 165. С. 237-232.

17. Колоїз Ж.В. Українська неологія: здобутки та перспективи. Наукові праці. Філологія. Мовознавство. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. Том 105. С. 57–62. [Електронний ресурс]. URL: http://www.chdu.edu.ua/um/praci/92%28105%29/92-11.pdf.

18. Коломієць Н. В. Лінгвістичні особливості організації гіпертексту Інтернет-новини (на матеріалі англійської мови). Київ: Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченко, 2004. С. 10.

19. Коноплицький С.М. Соціальні аспекти комунікації в мережі Інтернет: феноменологічний аналіз. Київ, 2006. 154 с.

20. Коць Т.А. Літературна норма і сучасні глобалізаційні процеси. Серія «Філологічна». Випуск 50. Київ, 2010. С. 59-61.

21. Ладоня К.Ю. Неологізми в українській мові: сутність, визначення, принципи класифікації та функціонування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. Київ, 2018. № 36 том 1. С. 38-40.

22. Коломієць А.М., Лазаренко Н.І., Паламарчук О.Л. Комунікація в Інтернет-просторі: психологічний аспект. Вінниця, 2018. Том 65, №3. С. 13.

23. Маліс О.В. Розвиток інтернету як комунікативного засобу та його вплив на діяльність суб'єктів політичного процесу в Україні. Одеса, 2008. 214 с.

24. Михайлова Т.В. Семантичні відношення в українській науково-технічній термілогії. Харків: ХНУ, 2002. 218 с.

25. Михайлова О.Ю. Українська блогосфера як територія репрезентації моделей громадянської ідентичності. Центр соц. комунікацій. Київ, 2013. Вип. 1-2. С. 164-171.

26. Шило Г.Ф. Наддністрянський регіональний словник. Львів, Нью-Йорк: Ін-т українознавства ім. І.Крип'якевича НАНУ, 2008. 287с. відп. ред. Л. Полюга, Н. Хобзей; Ін-т українознавства ім. І.Крип'якевича НАНУ, Наук. т-во ім. Шевченка в Америці. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0005110.

26. Павлова О.І. Терміни, професіоналізми і номенклатурні знаки (до проблеми класифікації спеціальної лексики). Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія: Проблеми української термінології. Львів, 2008. № 620. С. 49–54.

27. Павлова, О.І. Основи термінознавства: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Рівне: Волинські обереги, 2011. 198 с.

28. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. Київ: Наукова думка, 1976. 94 с.

29. Половинчак Ю.М. Особливості функціонування української блогосфери. Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences. Київ, 2015. № 42. С. 99-102.

30. Поцепцов Г.Г. Від Facefook'у і гламуру до Wikileaks : медіа комунікації Київ: Спадщина, 2012. 462 с.

31. Український правопис. Нар. комісаріят освіти УСРР. Вид. 1-ше. [Київ]: Держ. вид-во України, 1929. 103 с.

32. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 391 с.

33. Білоус М.П., Сербенська О.А. Екологія українського слова. Практичний словничок-довідник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 68 с.

34. Спанатій Л.С. Діалектизми та їх місце в мовному і метамовному дискурсі (на матеріалі роману "Століття Якова" В. Лиса) // Наукові праці Чорноморського державного університету ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Сер.: Філологія. Мовознавство. 2013. Т. 219, Вип. 207. С. 109-112.

35. Ставицька Л.О. Арго, жаргон, сленг. Київ: Критика, 2005. 494 с.

36. Стельмах О. Психологічний аналіз процесу комунікацій в сучасному інтернет-просторі // Філософсько-психологічні аспекти духовності в діяльності громадських організацій: Збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції. Львів, 2020. С. 168-170.

37. Струганець Л.В. Мовна норма: стале і змінне. Культура слова. Київ, 2011. №74. С. 35.

39. Товстенко В.Р. Просторіччя в українській мові як структурно-функціональне явище. Київ: Інститут української мови НАН України, 2003. 278 с.

40. Товстенко В.Р. Діалектизми як основне джерело поповнення просторічної лексики. Видавничий дім Гельветика. Дрогобич, 2023. Вип. 60. Том 4. С. 121-125.

41. Муромцева І.В. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Видавництво Майстер-клас, 2011. 400 с.

42. Українська мова: енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови; редкол.: В. М. Русанівський [та ін.]. Вид. 2-ге, випр. і допов. Київ: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2004. 820 с.

43. Чемеркін С. Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. Київ, 2009. 240 с.

44. Смілик Т.І., Чернікова Л.Ф. Англіцизми в українській мові. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. Одеса, 2009. №152. С. 129-133.

45. Шевельов Ю.В. Внесок Галичини у формування української літературної мови. Київ: КМ Академія, 2003. 157 с.

46. Шевченко Л.С. Українська блогосфера як дзеркало соціокультурних процесів. Результати дослідження користувачів «Живого Журналу». Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. Львів, 2010. № 4. С. 37–52.

47. Южакова О.І. Дослідження українських терміносистем і термінних номінацій у когнітивному аспекті. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». Львів, 2012. № 733. С. 60–66.

Електронні джерела:

1. Інтернет-словник Горох. [Електронний ресурс]. URL: https://goroh.pp.ua/. - Дата звернення: 6.11.2024.

2. Інтернет-словник: Вікісловник. [Електронний ресурс]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0. Дата звернення: 8.11.2024.

3. Інтернет-словник: Словотвір. [Електронний ресурс]. URL: https://slovotvir.org.ua/. Дата звернення: 8.11.2024.

Джерельна база:

1. Сливка Ю. Тексти в мережі Інстаграм [Електронний ресурс]. URL: https://www.instagram.com/slyva_jalova_lova/ .

ДОДАТОК 1

СЛОВОПОКАЖЧИК

1) Діалектизми:

Баба – 39

Брама – 42

Бурачки – 40

Ватра – 43

Видіти – 42

Вудити – 42

Горнятко – 41

Ґаздиня – 39

Ґарґоші – 41

Дідо – 39

Зупа – 40

Камізелька – 40

Картохлі – 40

Когут – 42

Коліжанка – 39

Креденс – 41

Крижі – 41

Куферка – 41

Лах – 40

Мешти – 41

Нараїти – 42

Пампулі – 41

Пантрувати – 42

Пироги – 40

П’єц – 42

Пляцок – 40

Празник – 42

Рихтувати – 43

Ровер – 43

Тарілок – 41

Тета – 40

Трафити – 43

Цьоця – 39

Шарґати – 43

Файний – 43

Фіґлі – 43

2) Нові слова запозиченого походження:

Айтівиця – 50

Анонімний – 48

Анонс – 55

Асиміляція – 55

Амбасадор – 50

Апдейт – 48

Білінґвізм – 55

Блекавт – 51

Брейнштормити – 51

Бук-трейлер – 55, 58

Вайб – 48

Вікенд – 52

Гайпонути – 48

Гуглити – 45

Ґаджит – 44

Дедлайн – 49

Донатити – 52

Драйвить – 56

Електрокар – 57

Емпатійність – 56
Емпіричний – 56
Інвестувати – 49
Інтерфейс – 44
Інсайд – 49
Інспірувати – 49
Кайфовий – 56
Кейс – 52
Клікбейт – 44
Комунікувати – 52
Коректувати – 55
Косплей – 53
Коментувати – 45
Ком’юніті – 45
Контент – 45
Крінж – 57
Лайк – 45
Лайфстайл – 46
Лайфгак – 49
Ліміт – 53
Лінґвіст – 55
Лінк – 46
Латентний – 53
Локальний – 53
Локація – 53
Лук - 55
Мейнстрим – 49
Мем – 46
Мерч – 56
Меседж – 46

Месенджер – 46

Нон-стоп – 46

Нон-фікшн – 55, 62

ОМГ – 58

Онлайн – 45

Перформанс – 54

Полтергейст – 49

Пост – 47

Презент – 54

Рандомний – 50

Репостнути – 47

Сепарація – 54

Скролити – 47

Спікер – 51

Спойлер – 47

Сторіз – 47

Сторізмейкер – 51

Тег – 47

Тренд – 48

Трендсетер – 51

Треш – 54

Тригернути – 57

Фанатка – 51

Фейк – 50

Фешн – 56

Флешбек – 57

Фобія - 57

Шерити – 48

3) Професійна лексика:

Абсолютні синоніми – 62

Анотація – 58
Антонім – 63
Арго – 63
Арт-видання – 60
Архаїзм – 63
Верстка – 60
Видання – 60
Дифтонг – 65
Діялект – 63
Додрукарська підготовка – 59
Друк – 58
Етимологічний – 63
Канцеляризм – 63
Керування – 66
Лексема – 64
Лексикографічний – 63
Наклад – 60
Оксимирон – 67
Палітурка – 62
Памфлет – 67
Підмет – 66
Подвійний наголос – 66
Подвійна обкладинка – 62
Поліграфія – 61
Постфікс – 65
Префікс – 65
Прикметник – 66
Примірник – 61
Присудок – 66
Редагувати – 59

Ремарка – 67
Розв’язка сюжету – 67
Рукопис – 59
Синтаксис – 66
Скальковані сполуки – 64
Складений іменний присудок – 66
Сленг – 64
Стилістичні фігури – 67
Суфікс – 65
Сюжет – 59
Термінологія – 64
Тираж – 61
Том – 61
Топонім – 64
Фемінітив – 65
Флективний – 65
Форзац – 62
Художка – 62
Художні засоби
Шрифт – 60

ДОДАТКИ 2.

Види лекски, яку використовує Юлія Сливка
97; 31%
125; 40%
91; 29%
Професійні слова
Нові слова запозиченого походження
Діалектизми

Правила "скрипниківки"
8,2; 13%
25; 39%
16; 25%
4; 6%
4; 6%
7; 11%
йотування
літера и в питомих укр. словах
відмінювання иншомовних слів
використання [г] замість [х] у запозичених словах на місці англ. H
власні назви иншомовного походження починаються з [е], а не [є]
фемінітиви